



Ventspils valstspilsētas pašvaldības un Ventspils novada pašvaldības

Kopīgā attīstības programma
2021.-2027.gadam

Gala redakcija

1.sējums

Ventspils 2022

Šajā ziņojumā ir 45 lappuses

Saīsinājumi un apzīmējumi

ANO	Apvienoto Nāciju Organizācija
AP	Attīstības programma
ATR	Administratīvi teritoriālā reforma
ES	Eiropas Savienība
EUR	Eiro
IAS	Ilgspējīgas attīstības stratēģija
IKT	Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas
KPR	Kurzemes plānošanas reģions
Latvija 2030	Latvijas Ilgtspējīgas attīstības stratēģiju līdz 2030.gadam
MK	Ministru kabinets
SVID	Stiprās puses, vājās puses, iespējas un draudi
novads	Ventspils novada pašvaldība
VARAM	Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija
VPVKAC	Valsts un pašvaldības vienotais klientu apkalpošanas centrs
valstspilsēta	Ventspils valstspilsētas pašvaldība
VTP	Vidēja termiņa prioritāte

Ievads

Saturs

Ievads	3
1. Pašreizējās situācijas analīze	9
2. Stratēģiskā daļa	25
2.1. Vidējā termiņa attīstības prioritātes	25
2.1.1. Vidējā termiņa kopīgās attīstības prioritātes Ventspils valstspilsētai un Ventspils novadam	25
2.1.2. Vidējā termiņa attīstības prioritātes Ventspils valstspilsētai	27
2.1.3. Vidējā termiņa attīstības prioritātes Ventspils novadam	29
2.2. Ekonomikas profils/ specializācija	31
2.2.1. Ventspils valstspilsētas pašvaldības ekonomikas profils	31
2.2.2. Ventspils novada pašvaldības ekonomikas profils	34
2.3. Sasaiste ar attīstības plānošanas dokumentiem	35
2.3.1. Sasaiste ar nacionāla un reģionāla līmeņa attīstības plānošanas dokumentiem	35
2.3.2. Sasaiste ar kaimiņu pašvaldībām	39
3. Rīcības un investīciju plāns	42

Ievads

Ventspils valstspilsētas un Ventspils novada kopīgā attīstības programma (turpmāk – AP) ir abu pašvaldību vidēja termiņa plānošanas dokuments, kurā noteiktas attīstības prioritātes nākamajiem septiņiem gadiem, izvirzīti rīcības virzieni un tiem pakārtotie uzdevumi, kurus pašvaldības sadarbībā viena ar otru un citām iesaistītajām pusēm ir apņēmusies īstenot savā un iedzīvotāju labā.

2020.gada jūnijā Saeima pieņēma un Valsts prezidents izsludināja “Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likumu”¹, atbilstoši kuram no 2021.gada pašvaldību vēlēšanām Ventspils pilsētas pašvaldība turpmāk tiek dēvēta par Ventspils valstspilsētu² pašvaldību. Valstspilsētas statuss kopumā tika piešķirts 10 Latvijas pilsētām, bet kopējais pašvaldību skaits valstī tiks samazināts līdz 43 administratīvajām teritorijām. Atbilstoši minētajam likumam, pēc 2021.gada 1.jūlija Ventspils valstspilsētas pašvaldībai ir jāsadarbojas ar Ventspils novada pašvaldību ilgtspējīgas attīstības stratēģijas (turpmāk – IAS) un AP izstrādē.

Programma tiek izstrādāta, ņemot vērā nacionāla un reģionāla līmeņa augstākos plānošanas dokumentus, ANO ilgtspējīgas attīstības mērķus, kā arī blakus esošo pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentus.

Programmas izstrādē ir ņemtas vērās Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas (turpmāk – VARAM) 2021.gadā sagatavotie metodiskie ieteikumi attīstības programmu izstrādei reģionālā un vietējā līmenī.

AP loma ir:

- Apzināt un novērtēt pašvaldības rīcībā esošos resursus (dabas resursi, infrastruktūra, cilvēkresursi), piedāvājot skaidru redzējumu un risinājumus to efektīvākai izmantošanai;
- Mērķtiecīgi plānot rīcības un investīcijas (t.sk. pamatot pašvaldības budžeta plānošanu);
- Sekmēt visa veida investīciju piesaisti (t.sk. pamatot valsts atbalsta plānošanu ārvalstu un vietējo privāto investīciju piesaistei);
- Sekmēt teritorijas atpazīstamību.

Dokumentu veido vairākas sadaļas, kas noformētas atsevišķos sējumos:

1. Pašreizējā situācija un Stratēģiskā daļa (šis dokuments);
2. Ventspils valstspilsētas pašvaldības un Ventspils novada pašvaldības kopīgais rīcības plāns 2021.-2027.gadam;

¹ “Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likums”, Saeima, 10.06.2020., pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/315654-administrativo-teritoriju-un-apdzivoto-vietu-likums>

² “Par termina “republikas pilsēta” neiederību Latvijas Republikas administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu nosaukumu sistēmā”, LZA Terminoloģijas komisija, 13.05.2008., pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/199075-par-termina-republikas-pilseta-neiederibu-latvijas-republikas-administrativo-teritoriju-un-apdzivoto-vietu-nosaukumu-sistema>

3. Ventspils valstspilsētas pašvaldības un Ventspils novada pašvaldības kopīgais investīciju plāns 2021.-2027.gadam;
4. Ventspils valstspilsētas pašvaldības rīcības plāns 2021.-2027. gadam;
5. Ventspils valstspilsētas pašvaldības investīciju plāns 2021.-2027. gadam;
6. Ventspils novada pašvaldības rīcības plāns 2021.-2027. gadam;
7. Ventspils novada pašvaldības investīciju plāns 2021.-2027. gadam;
8. Īstenošanas un uzraudzības kārtība.

2021.gada 9.decembrī Saeima galīgajā lasījumā pieņēma grozījumus Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likumā, paredzot Daugavpils, Jelgavas, Liepājas, Rēzeknes un Ventspils valstspilsētu apvienošanu ar kaimiņu pašvaldībām no 2029.gada pašvaldību vēlēšanām³. Līdz ar to Ventspils valstspilsētas un Ventspils novada pašvaldībām ir jānodrošina sadarbība teritorijas attīstības plānošanas, civilās aizsardzības, izglītības, atkritumu apsaimniekošanas jautājumos, kā arī pašvaldības mantas apsaimniekošanas, saimnieciskās darbības sekmēšanas, sabiedriskās kārtības nodrošināšanas, sabiedriskā transporta pakalpojumu organizēšanas un bērnu tiesību aizsardzības jomās. Tomēr vēl 2019.gada 19.septembrī Ventspils novada dome pieņēma lēmumu neatbalstīt un atzīt priekšlikumu par Ventspils pilsētas un Ventspils novada apvienošanu jaunā administratīvajā teritorijā “par juridiski nekorektu un netaisnīgu”⁴. Savukārt 2019.gada 13.septembrī Ventspils pilsētas dome pieņēma lēmumu atzīt priekšlikumu par jaunas administratīvās teritorijas izveidošanu ar Ventspils novadu un Ventspils pilsētu “par juridiski nekorektu un netaisnīgu”⁵.

Saskaņā ar Latvijas ilgtermiņa attīstības stratēģiju līdz 2030.gadam (turpmāk – Latvija 2030), Ventspils ir viens no nacionālas nozīmes attīstības centriem, kurā ir attīstīta rūpniecība, transports, sabiedriskie pakalpojumi un sociālā infrastruktūra⁶. Ventspils pilsētai sadarbojoties un mijiedarbojoties ar tuvākajām pilsētām un lauku teritorijām, tiks veidota izaugsmei nepieciešamā kritiskā masa, kā arī mazināts teritoriju nomales efekts. Ventspils ir arī viena no Baltijas jūras reģiona nozīmes pilsētām. Ventspils potenciāls ir pietiekams, lai tā nostiprinātos kā konkurētspējīgs partneris Baltijas jūras reģiona valstu pilsētu tīklā, pildot starptautiskas nozīmes attīstības centra lomu transnacionālajā un pārrobežu sadarbībā. Ventspilij, balstoties uz pilsētas loģistikas un multimodālo transporta pakalpojumu nodrošinājumu, izglītības iespējām, zinātnes un pētniecības potenciālu, ir iespēja kļūt par inovāciju, augstas pievienotās vērtības rūpniecības un inženiernozaru (īpaši elektronikas, informācijas un komunikāciju tehnoloģiju jomā), kā arī loģistikas un tranzīta attīstības centru Baltijas jūras reģionā.

Tajā pat laikā Latvija 2030 atzīts, ka mazajām pilsētām un atsevišķos gadījumos lielākajām lauku apdzīvotajām vietām ir jāpilda novadu nozīmes attīstības centru loma,

³ “Grozījumi Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likumā”, Saeima, 09.12.2021. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/328585-grozijumi-administrativo-teritoriju-un-apdzivoto-vietu-likuma>

⁴ “Par Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas izstrādāto pašvaldību administratīvi teritoriālās reformas modeli”, Ventspils novada dome, 19.09.2019. Pieejams: http://ventspilsnovads.lv/wp-content/uploads/2019/09/2019.09.19_VentspilsNDSa_49.pdf

⁵ “Par būtiskiem pārkāpumiem Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas piedāvātās administratīvi teritoriālās reformas virzībā un jauna Ventspils novada izveidē”, Ventspils pilsētas dome, 13.09.2019., pieejams: https://www.ventspils.lv/files/dokumenti/domessedes/lemumi/2019/13092019/86_par-butiskiem-varam-piedavatas-administrativi-teritorialas-reformas-virziba-un-jauna-ventspils-novada-izveide.pdf

⁶ Latvijas ilgtermiņa attīstības stratēģija līdz 2030.gadam, Latvijas Republikas Saeima, pieejams: https://www.pkc.gov.lv/sites/default/files/inline-files/Latvija_2030_6.pdf

sniedzot apkārtējo teritoriju iedzīvotājiem pakalpojumus un nodrošinot darba vietas⁷. Novadu nozīmes attīstības centriem ir jāiekļaujas kopējā nacionālās un reģionālās nozīmes attīstības centru funkcionālajā tīklā. Tāpēc novadu nozīmes attīstības centros ir jākoncentrē pakalpojumi, kas nodrošina pievilcīgu dzīves vidi un priekšnoteikumus ekonomikas attīstībai. Novada nozīmes attīstības centrus nosaka reģionālā un vietējā līmeņa teritorijas attīstības plānošanas dokumentos.

Latvija 2030 ir norādīts, ka pilsētu un lauku mijiedarbība un sadarbība sniedz iedzīvotājiem plašākas iespējas un dažādo kvalitatīvas vides pieejamību neatkarīgi no dzīves vietas⁸.

Kopš Ventspils novada izveides 2009.gada 1.jūlijā pašvaldība laika posmā līdz 2021.gada 20.janvārim ir veikusi nozīmīgus ieguldījumus novada attīstībā, īstenojot atpūtas, tūrisma, sporta, kultūras, autoceļu, sociālās palīdzības, ūdenssaimniecības un pārējās komunālās saimniecības nodrošināšanai izmantojamo objektu atjaunošanas un būvniecības projektus. Ir veikta arī publisko ēku energoefektivitātes, sabiedriskās drošības un iedzīvotājiem sniedzamo pakalpojumu (t.sk. plašāku un pilnīgāku pieejamību elektroniskā vidē) kvalitātes uzlabošana, ūdenstilpju apsaimniekošana, inženiertehnisko būvju remonts, teritorijas labiekārtošana, uzņēmējdarbībai pievilcīgas vides radīšana un nodrošināta izglītības ilgtspēja. Šo darbību realizēšanai kopējais piesaistītais ES struktūrfondu līdzfinansējuma apmērs ir sasniedzis teju 21 milj. EUR⁹.

Lai noskaidrotu Ventspils pilsētas un Ventspils novada iedzīvotāju attieksmi pret plānoto pilsētas un novada apvienošanu, SIA "Pētījumu centrs SKDS" 2019.gada novembrī-decembrī veica iedzīvotāju aptauju. Iedzīvotāju aptaujā piedalījās 600 Ventspils pilsētā dzīvojošie, no kuriem tikai 29% piekrīt (pilnībā vai drīzāk) Ventspils pilsētas pašvaldības un Ventspils novada pašvaldības apvienošanai vienā pašvaldībā, bet 48% nepiekrīt (pilnībā vai drīzāk). Iedzīvotāju aptaujā piedalījās arī 400 Ventspils novadā dzīvojošie, no kuriem tikai 33% piekrīt (pilnībā vai drīzāk) pašvaldību apvienošanai vienā pašvaldībā, bet 53% nepiekrīt (pilnībā vai drīzāk). Informācija par iedzīvotāju aptaujas rezultātiem tika prezentēta Saeimas ATR komisijas 2020.gada 7.februāra sēdē¹⁰.

Atbilstoši Ventspils valstspilsētas pašvaldības domes viedoklim, ierosinājums izveidot jaunu Ventspils novadu, apvienojot Ventspils valstspilsētu un Ventspils novadu, ir sagatavots bez atbilstoša teorētiska un praktiskā funkcionālā pamatojuma, netiek balstīts uz Ventspils valstspilsētas un Ventspils novada autonomo funkciju izpildes pētījumiem un tās pārvaldības sistēmisku analīzi, nav veikta objektīva Ventspils valstspilsētas un Ventspils novada pašvaldību sniegto pakalpojumu izpēte, kā arī

⁷ Turpat.

⁸ Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030.gadam, Latvijas Republikas Saeima, pieejams:

https://www.pkc.gov.lv/sites/default/files/inline-files/Latvija_2030_6.pdf

⁹ Ventspils novada domes 2021.gada 28.oktobra sēdes protokols Nr.10 7.§ "Par likumprojektu "Grozījumi Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likumā" (NR.1171/Lp13)", pieejams: http://ventsipilsnovads.lv/wp-content/uploads/2021/10/2021.10.28_VentspilsNDS_10.pdf

¹⁰ Ventspils valstspilsētas pašvaldības domes 2021.gada 28.oktobra lēmums Nr.62 "Par attieksmi pret Saeimas Administratīvi teritoriālās reformas komisijas atbalstīto likumprojektu "Grozījumi Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likumā" (Nr. 1171/Lp13) saistība ar Ventspils valstspilsētas un Ventspils novada pašvaldību apvienošanu", pieejams:

https://www.ventsipils.lv/lat/ventsipils_parvalde/publiskie_dokumenti/domes_lemumi/2021_gads/28_10_2021_/?doc=38080

neatbilst Ventspils pilsētas un Ventspils novada iedzīvotāju 2019.gada novembrī-decembrī paustajam viedoklim¹¹.

Nemot vērā augstāk minēto, kā arī Ventspils valstspilsētas un Ventspils novada pašvaldību spēju patstāvīgi piesaistīt lielas investīcijas un nodrošināt savu administratīvo teritoriju ilgtspējīgu attīstību, Ventspils pilsētas dome un Ventspils novada dome 2019.gadā vairākās reizes paudušas savu attieksmi pret apvienošanos, katrai pieņemot trīs lēmumus neatbalstīt un atzīt priekšlikumu par Ventspils pilsētas un Ventspils novada apvienošanu jaunā administratīvajā teritorijā "par juridiski nekorektu un netaisnīgu". Arī 2021.gada 28.oktobrī gan Ventspils valstspilsētas pašvaldības dome gan Ventspils novada pašvaldības dome pieņēma lēmumu neatbalstīt ieceri par jaunas Ventspils novada administratīvās teritorijas izveidošanu, apvienojot Ventspils valstspilsētas un Ventspils novada pašvaldības¹².

Attīstības programmas izstrāde uzsākta, pamatojoties uz Ventspils pilsētas domes 2021.gada 25.marta lēmumu Nr.49 "Par Ventspils valstspilsētas un Ventspils novada kopīgās ilgtspējīgas attīstības stratēģijas līdz 2030.gadam un Ventspils valstspilsētas un Ventspils novada kopīgās attīstības programmas 2021.-2027.gadam izstrādes uzsākšanu" un Ventspils novada domes 2021.gada 25.marta lēmumu nr.81 "Par Ventspils novada un Ventspils valstspilsētas kopīgas ilgtspējīgas attīstības stratēģijas līdz 2030.gadam un Ventspils novada un Ventspils valstspilsētas kopīgās attīstības programmas 2021.-2027.gadam izstrādes uzsākšanu". Atbildīgie par šo attīstības plānošanas dokumentu izstrādi ir Ventspils valstspilsētas pašvaldības iestādes «Ventspils domes administrācija» Ekonomikas un iepirkumu nodaļas vadītājs Austris Galindoms un Ventspils novada pašvaldības Attīstības nodaļas vadītāja Ginta Roderte. To sagatavošanai ir izveidota Konsultatīvā padome, kuras sastāvā ir Ventspils valstspilsētas un Ventspils novada pārstāvji, kā arī viens Kurzemes plānošanas reģiona pārstāvis. Konsultatīvās padomes sēdes vada Ventspils valstspilsētas pašvaldības domes priekšsēdētājs Jānis Vītoliņš. Papildus attīstības plānošanas dokumentu izstrādāšanai tika izveidotas septiņas tematiskās darba grupas (Izglītības, Kultūras, Veselības un sporta, Sociālās aizsardzības un drošības, Ekonomiskās attīstības, Vides un infrastruktūras un Pārvaldības darba grupas), kā arī pieaicināts konsultants – KPMG Baltics AS. Darba grupās tika iesaistīti gan Ventspils valstspilsētas pašvaldības, gan Ventspils novada pašvaldības struktūrvienību pārstāvji, kā arī sabiedrības pārstāvji.

AP izstrāde veikta saskaņā ar šādiem normatīvajiem aktiem:

- Likums "Par pašvaldībām";
- Attīstības plānošanas sistēmas likums;
- Teritorijas attīstības plānošanas likums;
- Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likums;

¹¹ Skatīt iepriekšējos avotus

¹² Ventspils novada domes 2021.gada 28.oktobra sēdes protokols Nr.10 7.§ "Par likumprojektu "Grozījumi Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likumā" (Nr.1171/Lp13)", pieejams: http://ventspilsnovads.lv/wp-content/uploads/2021/10/2021.10.28_VentspilsNDS_10.pdf un Ventspils valstspilsētas pašvaldības domes 2021.gada 28.oktobra lēmums Nr.62 "Par attieksmi pret Saeimas Administratīvi teritoriālās reformas komisijas atbalstīto likumprojektu "Grozījumi Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likumā" (Nr. 1171/Lp13) saistība ar Ventspils valstspilsētas un Ventspils novada pašvaldību apvienošanu", pieejams: https://www.ventspils.lv/lat/ventspils_parvalde/publiskie_dokumenti/domes_lemumi/2021_gads/28_10_2021_/?doc=38080

- Ministru kabineta (turpmāk – MK) 2014.gada 14.oktobra noteikumi Nr.628 “Noteikumi par pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem”;
- MK 2009.gada 25.augusta noteikumi Nr.970 “Sabiedrības līdzdalības kārtība attīstības plānošanas procesā”;
- MK 2020.gada 13.oktobra noteikumi Nr.631 “Jaunizveidojamo pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentu projektu valsts līdzfinansējuma piešķiršanas kārtība”;
- Likums “Par ietekmes uz vidi novērtējumu”;
- MK 2004.gada 23.marta noteikumi Nr.157 “Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums”;
- Ventspils valstspilsētas pašvaldības (turpmāk arī – valstspilsēta) nolikums;
- Ventspils novada pašvaldības (turpmāk arī – novads) nolikums;
- u.c. dokumenti.

Izstrādes laikā veiktie pasākumi:

- Ventspils valstspilsētas un Ventspils novada iepriekš izstrādāto attīstības plānošanas dokumentu izpēte, salīdzināšana un apkopošana attiecībā uz laika periodu no 2021. līdz 2027.gadam (Ventspils pilsētas attīstības programmas 2021.-2027.gadam 1.redakcija, Ventspils novada attīstības programma 2019.-2026.gadam, Ventspils pilsētas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030.gadam, Ventspils novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030.gadam);
- Tematiskās darba grupas (piedaloties gan pašvaldību speciālistiem, gan iedzīvotājiem);
- Statistikas datu un publisko pārskatu apkopošana un analīze pēc nepieciešamības.

Viena no būtiskākajām izmaiņām ārējā vidē kopš lēmuma pieņemšanas par vidējā termiņa sadarbības prioritāšu noteikšanu, ir ģeopolitiskās situācijas pasliktināšanās Krievijas iebrukuma Ukrainā dēļ kopš 2022.gada 24.februāra. Tam ir īpaši būtiska ietekme uz drošības situāciju un energoresursu cenām, kas tālāk var ietekmēt arī vispārējo ekonomisko attīstību. Piemēram, gan valsts, gan pašvaldību līmenī aktuāls ir jautājums par atbalsta pasākumiem iedzīvotājiem un energoresursu tirgus situācijas stabilizēšanu. Programmas apstiprināšanas brīdī nav precīzi zināms, cik ilgi un ar kādu ietekmi šie draudi turpinās ietekmēt situāciju Ventspils valstspilsētas pašvaldībā un Ventspils novada pašvaldībā, taču ar to saistītie izaicinājumi ir risināmi Programmā noteikto vidējā termiņa sadarbības prioritāšu un rīcības virzienu ietvaros.



1. Pašreizējās situācijas analīze

Atbilstoši VARAM 2021.gada 11.marta dokumentam "Metodiskie ieteikumi attīstības programmu izstrādei reģionālā un vietējā līmenī" šīs nodaļas saturā iekļaujama šāda informācija:

- Lai attīstības programma nebūtu pārlieku apjomīgs plānošanas dokuments, pašreizējās situācijas analīzes sadaļa tiek sagatavota kā atsevišķs, visiem teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem kopīgs sējums, kas ir papildināms un aktualizējams pēc nepieciešamības. Šo sadaļu izmanto kā informatīvu materiālu teritorijas attīstības plānošanas dokumentu izstrādei;
- Atsevišķi attīstības programmā tiek iekļauts vienīgi šīs pašreizējās situācijas analīzes kopsavilkums;
- Pašreizējās situācijas analīze tiek veidota kā sadaļa, kas parāda pašvaldības pašreizējo situāciju un pašreizējās politikas īstenošanas rezultātu analīzi konkrētā atskaides punktā;
- Pašreizējās situācijas analīzes mērķis ir pēc iespējas precīzāk noskaidrot pašvaldības un tās apkārtējās teritorijas attīstības tendences, problēmas un izaugsmes resursus, lai noskaidrotu savu attīstības potenciālu un prioritāri attīstāmās jomas.

Tāpēc kopīgās AP izstrādē pašreizējās situācijas analīzes nodaļā ietverts kopsavilkums, kas balstīts uz Ventspils pilsētas attīstības programmas 2021.-2027.gadam 1.redakcijas SVID analīzes saturu un Ventspils novada attīstības programmas 2019.-2026.gadam Pašreizējās situācijas raksturojuma saturu. Aktualizēta SVID analīze ir iekļauta Ventspils valstspilsētas un Ventspils novada kopīgajā IAS līdz 2030.gadam.

1. Nodaļas mērķis ir koncentrēti raksturot Ventspils valstspilsētas pašvaldībā un Ventspils novada pašvaldībā kopīgās un atšķirīgās attīstības tendences, problēmas un izaugsmes iespējas. Šī informācija tālāk pamato vidēja termiņa prioritātēs un rīcības plānā ietvertās prioritāri atbalstāmās jomas ar augstāko attīstības potenciālu. Atbilstoši VARAM dokumentam "Metodiskie ieteikumi attīstības programmu izstrādei reģionālā un vietējā līmenī" šajā nodaļā sniegts vienīgi šīs pašreizējās situācijas analīzes kopsavilkums, bet izvērstāks raksturojums, uz kā pamata ir sagatavota pašreizējās situācijas analīze ir atrodams dokumentā "Ventspils valstspilsētas pašvaldības un Ventspils novada pašvaldības kopīgā ilgtermiņīgās attīstības stratēģija līdz 2030.gadam".

Izglītība

Abu pašvaldību kopīgās attīstības tendences

- Ventspils valstspilsētas pašvaldības Izglītības pārvalde un Ventspils novada Izglītības pārvalde laika periodā no 2021.-2027.gadam plāno cieši sadarboties, paplašinot iespējas nodrošināt risinājumus jaunu pedagogu piesaistei, nodrošinot viņu noslodzi gan valstspilsētā, gan novadā, kā arī organizējot jaunus prasmju apguves veidus, piemēram, attālināto apmācību. Kopumā šāda veida sadarbība vairāk iespēju rada tieši novadam, jo Ventspils valstspilsētā ir pieejamas daudz plašākas izglītības iespējas visās izglītības pakāpēs, kas veicina novada iedzīvotāju un uzņēmumu konkurētspēju. Sadarbības ietvaros iespējams arī sistemātiskāk apzināt valstspilsētas un novada iedzīvotāju kopīgās mūžizglītības vajadzības un organizēt tās kultūras iestādēs, bibliotēkās, izglītības iestādēs, kā arī attālināti, atkarībā no ērtākā formāta.

1. Pašreizējās situācijas analīze

- Iedzīvotāju skaita samazināšanās un sabiedrības novecošanās tendences rada nozīmīgus draudus izglītības nozares personāla nodrošināšanai. Tāpēc abām pašvaldībām viena no galvenajām prioritātēm ir plānot jauno pedagogu atbalsta pasākumus, piesaistot tos jau paralēli studiju/ sagatavošanas procesam, kā arī nodrošinot, piemēram, atbilstošu dzīvojamo fondu.

Ventspils valstspilsētas attīstības tendences

- Ventspils valstspilsētā ir pieejams plašs izglītības iespēju klāsts, kas nodrošina iedzīvotājus ar visu pakāpju izglītības iespējām, saskaņojot nodarbināto, pašvaldības un uzņēmēju intereses. Ņemot vērā, ka gan globālajā, gan nacionālajā mērogā ekonomiskajā darbībā notiek pastāvīgas pārmaiņas (piemēram, digitalizācija, virzība uz klimatneitralitātes mērķiem u.c.), arī turpmāk ieteicams attīstīt sadarbību starp ieinteresētajām pusēm, lai veicinātu pašvaldības kopējo ekonomisko attīstību.
- Ventspils valstspilsētas izglītības institūciju infrastruktūra ir moderna un piemērota daudzveidīgu programmu īstenošanai visos izglītības veidos. Ventspils valstspilsētas Izglītības pārvaldē un izglītības iestādēs strādā profesionāls personāls, kas koordinē gan pieredzes pārneses pasākumus, gan jauna mācību satura ieviešanu. Tāpēc arī turpmāk ieteicams turpināt darbu pie izglītības programmu attīstības un personāla profesionālās pilnveides.

Ventspils novada attīstības tendences

- Ventspils novada rīcībā esošie personāla un finanšu resursi ir pietiekami, lai nodrošinātu tās iedzīvotājus ar vispārējās izglītības iespējām, piemēram, uz pirmsskolas izglītības iestādēm rindu nav. Visas Ventspils novada vispārējās izglītības iestādes piedāvā izglītības programmas izglītojamajiem ar īpašām vajadzībām (iekļaujošā izglītība), kā arī tiek nodrošinātas dažādas priekšrocības sākumskolas vecuma bērnu laika pavadīšanai pēc mācību stundām un pilnībā vai daļēji nodrošinātas ēdienreizes visu vecuma posmu izglītojamajiem. Tomēr svarīgi ņemt vērā iedzīvotāju skaita samazināšanās tendenci un faktu, ka novadā ir vismazākais iedzīvotāju blīvums no visām Latvijas pašvaldībām, kā dēļ var nākties pārskatīt esošās izglītības iestāžu infrastruktūras izmantošanas efektivitāti un meklēt risinājumus izglītības pakalpojumu konkurētspējas saglabāšanai, t.sk. ņemot vērā valsts mērķdotāciju piesaisti pedagogu atalgojumam.
- Ventspils novada izglītības iestādēs pēdējo gadu laikā ieviesti dažādi projekti – gan infrastruktūras un materiāli tehniskās bāzes pilnveidē, gan veselīga dzīvesveida, zināšanu, personības un profesionālo prasmju attīstībā un pieredzes apmaiņā. Arī turpmāk ieteicams iesaistīties šāda veida projektos.

Ekonomiskā attīstība

Abu pašvaldību kopīgās attīstības tendences

- Ventspils valstspilsētas un Ventspils novada pašvaldībās kopumā ir vairāk nekā 3 000 ekonomiski aktīvu uzņēmumu. Lai gan to specializācija katrā no pašvaldībām ir atšķirīga, pastāv iespēja sadarboties dažādu atbalsta mehānismu (apmācību,

1. Pašreizējās situācijas analīze

pieredzes apmaiņas, finansējuma piesaistes u.c.) plānošanā un ieviešanā. Valsts un Eiropas Savienības (turpmāk – ES) finansējums 2021.-2027.gadā būs pieejams tādu aktivitāšu īstenošanai kā digitālā transformācija (digitālo tehnoloģiju integrācija uzņēmumu darbībā, procesu efektivizācija u.c.), komercdarbības mērķiem paredzēto ēku un to infrastruktūras attīstīšana, kā arī uzņēmējdarbības atbalsta kapacitātes stiprināšana.

- Viena no abu pašvaldību kopīgajām problēmām saistībā ar ekonomisko attīstību ir darbaspēka trūkums gan darbinieku skaita, gan to prasmju ziņā. Šo tendenci veicina ilgstoša iedzīvotāju skaita samazināšanās un sabiedrības novecošana, izmaiņas uzņēmumu vajadzībās attiecībā uz darbaspēka izglītību un prasmēm, kā arī mūsdienu prasībām atbilstoša un pietiekama dzīvojamā fonda trūkums. Stiprinot sadarbību starp abām pašvaldībām, būtu iespējams veicināt darbavietu nodrošinājumu tuvāk valstspilsētas un novada iedzīvotāju dzīvesvietai.
- Tūrisma piedāvājums novadā un valstspilsētā ir savstarpēji papildinošs un tas tiek veidots ciešā sadarbībā starp abām pašvaldībām. Sadarbības rezultātā ir izstrādāta vienota informācijas platforma “visitventspils.com”, kā arī sadarbības līguma ietvaros tiek kopīgi organizētas tūrisma attīstības un mārketinga veicināšanas aktivitātes.
- Plānošanas periodā no 2021.-2027.gadam plānots valsts un ES finansiāls atbalsts tūrisma produktu attīstībai, balstoties uz klāsteru pieeju. Paredzams, ka galvenais akcents būs uz kompleksu tūrisma produktu veidošanu un tirgvedības rīcībām, daļēji līdzfinansējot galamērķa pārvaldības kapacitāti. Uz atbalstu varēs pretendēt vietējā un reģionālā līmeņa galamērķi vai nacionālā līmeņa tematiskie tīklojumi trīs dažādās apakšprogrammās: 1) uz eksportu vērsti tūrisma galamērķi; 2) uz tuvāko valstu mērķtirgiem un nacionālo tirgu vērsti mikro-klasteri – tūrisma puduri; 3) nacionālā mērogā tematiskie tīklojumi¹³. Ņemot vērā Ventspils valstspilsētas un Ventspils novada pašreizējo sadarbību tūrisma jomā, abām pašvaldībām ir potenciāls kopīgi attīstīt kādu no tematiskajiem tīklojumiem.
- Unikālajiem objektiem ir potenciāls piesaistīt tūristus arī nākotnē, kā arī veicināt tīklveida nišas pakalpojumus, kuriem nav sasaiste ar laika apstākļiem un sezonālītāti (putnu vērošana, medības, makšķerēšana, latviešu tradicionālā virtuve, pastaigas dabā, piedzīvojumi mežā, labsajūtas/ SPA tūrisms, tautas medicīna, biznesa pasākumi utt.).

Ventspils valstspilsētas attīstības tendences

- Par Ventspils valstspilsētas ekonomiskās attīstības pamatu ir kļuvusi apstrādes rūpniecības nozare, turklāt lielākā daļa no saražotās produkcijas tiek eksportēta. Pārējās prioritārās nozares ir transports un uzglabāšana, mazumtirdzniecība un informācijas un komunikācijas tehnoloģiju (turpmāk – IKT) nozare. Ventspils valstspilsētas vispārējā priekšrocība ir ostas teritorija un infrastruktūra. Valsts 2019.gada decembrī savā pārvaldībā pārņēma Ventspils ostu, izslēdzot pašvaldības pārstāvjus. Neskatoties uz izmaiņām tirgus konjunktūrā, Covid-19 vīrusa izraisītajām sekām un Krievijas īstenoto stratēģiju pašmāju ostu stiprināšanai, 2020.gadā Ventspils ostā (-36,9%) ir novērojams kravu apjoma kritums, tomēr Tallinas ostā (+7,0%) un Klaipēdas ostā (+3,2%) – kravu apjoma pieaugums¹⁴. Valsts un

¹³ Darbības programma Latvijai 2021.-2027.gadam, pieejams: <https://www.esfondi.lv/planosana-1>

¹⁴ <https://www.sam.gov.lv/>, <https://osp.stat.gov.lt/>, <https://andmed.stat.ee>

1. Pašreizējās situācijas analīze

pašvaldību atšķirīgu, nekoordinētu darbību dēļ ir cietusi investoru piesaiste, kopumā cietis ostu tēls vietējās un plašākas sabiedrības, tai skaitā investoru, acīs. Viens no turpmāko ekonomikas attīstību veicinošajiem faktoriem varētu būt tādu rūpniecības preču kravu sagatavošana eksportam, kuru transportēšana iespējama pa jūras ceļiem. Ņemot vērā to, ka ostas teritorija kopumā ir nozīmīgs Ventspils valstspilsētas pašvaldības resurss, jo aizņem 46% tās teritorijas, ir būtiski arī risināt jautājumus, par tās pārvaldīšanu, pārraudzību, efektīvu un pašvaldības interesēm atbilstošu izmantošanu, kā arī Ventspils brīvostas pārvaldei valdījumā nodotās mantas pārraudzību pašvaldības interesēs. Ar šādu mērķi 2021.gada 1.janvārī tika izveidota Ventspils valstspilsētas pašvaldības iestāde "Ventspils osta"¹⁵.

- Ventspils valstspilsētas uzņēmējdarbības videi raksturīgas gan daudzveidīgas izglītības iespējas, kas sagatavo uzņēmēju vajadzībām atbilstošu darbaspēku, gan daudzveidīgs uzņēmējdarbības atbalsts. Vienlaikus iedzīvotāju skaita samazināšanās dēļ pastāv arī darbinieku trūkums, bet uzņēmēju vajadzību pārmaiņu dēļ, mainās pieprasījums pēc darbaspēka prasmēm. Tāpēc visu ieinteresēto pušu starpā nepieciešams uzturēt un attīstīt savstarpējā komunikācijā un kopīgās interesēs balstītu sadarbību, lai saskaņotu to intereses un vajadzības. Lai panāktu turpmāko ekonomikas attīstību, nepieciešams organizēt ciešāku sadarbību starp augstākās un profesionālās izglītības iestādēm (Ventspils Augstskola, Ventspils Tehnikums u.c.), zinātniskajām institūcijām (Ventspils Augstskola u.c.) un uzņēmumiem, lai ne tikai risinātu darbaspēku jautājumus, bet arī radītu inovatīvus risinājumus kopējās produktivitātes paaugstināšanai (piemēram, digitalizācija, automatizācija, robotizācija, mākslīgais intelekts u.c.).
- Ventspils valstspilsēta jau vairākus gadus mērķtiecīgi plāno un atbalsta IKT nozares attīstību, kas ir orientēta uz produktiem un pakalpojumiem ar augstu pievienoto vērtību. Šī joma būs prioritāra gan nacionālā, gan ES mērogā, tāpēc nozarei ir labas attīstības perspektīvas, t.sk. piesaistot ārējo finansējumu digitālās transformācijas aktivitātēm un atbalstot jaunu uzņēmumu veidošanos turpat pilsētā.
- Ventspils valstspilsētas mērķtiecīga darbība tūrisma objektu un pasākumu attīstības jomā ir izveidojusi Ventspils valstspilsētu par pievilcīgu galamērķi gan vietējiem, gan ārvalstu tūristiem. Esošais tūrisma piedāvājums daļēji nodrošina pielāgošanos tūrisma sezonālībai, kas ir nozīmīgākais šīs nozares drauds, tāpēc turpmāk vienai no iespējamajām attīstības prioritātēm ir tūrisma piedāvājuma attīstība, kas ir pieprasīts un pieejams visu gadu, piemēram, kruīzu, kurortoloģijas, SPA un medicīnas tūrisma pakalpojumi.

Ventspils novada attīstības tendences

- Lielākie uzņēmumi Ventspils novadā pēc apgrozījuma nodarbojas ar kokapstrādi, mežsāpstrādi, pārtikas ražošanu, mazumtirdzniecību, kūdras ieguvī, augkopību, lopkopību un būvdarbiem. Novada ekonomiski attīstītākās teritorijas ir Tārgales, Vārves un Ugāles pagasti.
- Ventspils novada esošo un potenciālo uzņēmumu attīstību kavē komercplatību un ražošanas telpu trūkums, taču novada ciemos un lauku teritorijās ir attīstībai paredzētas jaunas dzīvojamās apbūves, publiskās (darījumu, tūrisma, atpūtas)

¹⁵ Pieejams: https://www.ventspils.lv/lat/ventspils_parvalde/pasvaldibas_parvaldes_struktura/117-ventspils-valstspilsetas-pasvaldibas-iestade-ventspils-osta

1. Pašreizējās situācijas analīze

apbūves un rūpnieciskās apbūves teritorijas. Jaunā plānošanas perioda no 2021.-2027.gadam ietvaros būs pieejams valsts un ES finansējums komercdarbības mērķiem paredzēto ēku un to infrastruktūras attīstīšanai.

- Ventspils novada atrašanās vieta, tuvums jūrai, kultūrvēsturiskās, dabas vērtības, iedzīvotāju tradīcijas un ikdienas saimniekošana veido pievilcīgu tūrisma vidi un daudzveidīgu tūrisma piedāvājumu. Kopējais krasta līnijas garums gar Baltijas jūru Ventspils novada pašvaldībā ir 91,9 km, no kuriem liela daļa ir cilvēku neskarti. Nozīmīgākie tūrisma apskates objekti novada pagastos ir Baltijas jūras piekraste, Ventas upe un citas upes, ezeri, purvi, Jūrkalnes stāvkrasts, Piltenes pilsdrupas, Ances muižas, Popes muižas ansamblis, sakrālais mantojums, bākas, Ventspils Starptautiskais radioastronomijas centrs, dabas takas, laivošanas maršruti, makšķerēšanas vietas, lībiešu ciemi u.c. Šie resursi ir nodrošinājuši iespējas attīstīt plašu tūrisma piedāvājumu, kas ir tendēts uz dažādām mērķa grupām. Tūrisma joma ir viena no pašvaldības prioritātēm, tāpēc tā organizē dažāda veida atbalsta aktivitātes un pasākumus.

Kultūra

Abu pašvaldību kopīgās attīstības tendences

Ventspils valstspilsētas un Ventspils novada pašvaldību teritoriju vieno atrašanās Ziemeļkurzemē, kas ir stratēģiska vieta Eiropas kontekstā, un tās ciemu un starpciemu teritorijas vēsture rosina apzināt dažādas saglabājamās arhitektoniskās, dabas un garīgās vērtības. Abu pašvaldību interesēs ir saglabāt un popularizēt latviešu, lībiešu, ventīņu un citu tautu kultūras identitāti nākamajām paaudzēm kā nemateriālo kultūras mantojumu. Tas veicina arī piekrastes teritorijas sakārtošanu un vienota tūrisma tīkla izveidošanu, kas savieno blakus esošo pašvaldību infrastruktūru.

Ventspils valstspilsētas attīstības tendences

- Ventspils valstspilsētā ir plašs kultūras pasākumu piedāvājums ar dažādiem žanriem un mērķauditorijām (t.sk. nacionālajām minoritātēm). Tiek nodrošināta arī starptautiska, nacionāla un vietēja līmeņa profesionālās mākslas pieejamība, ko vēl vairāk veicina 2019.gadā atklātās koncertzāles "Latvija" darbība. Tālākai jomas attīstībai iespējams izveidot radošo/ kultūras industriju platformu, kas varētu apvienot un koordinēt vietējo kultūras un mākslas darbinieku darbību, kā arī attīstīt viņu uzņēmējdarbības prasmes, izmantojot valsts un ES finansējuma atbalstu. Radošo industriju uzņēmumiem būs pieejams atbalsts kultūras un radošo industriju kapitāla pārnesei uz citām jomām jaunu uzņēmumu un produktu izveidei un inovāciju rosināšanai ekonomikā, sociālajā un vides jomā, kā arī publiskajā pārvaldē.
- Ventspils valstspilsētā šobrīd trūkst zināšanu par to, cik lielā mērā piedāvātie kultūras pasākumi veicina iedzīvotāju piederības sajūtu (iedzīvotāju aptaujās tiek iegūts viedoklis par kultūras pieejamību, bet ne par to, vai tā veicina iedzīvotāju vēlmi palikt valstspilsētā). Viens no veidiem, kā to veicināt, un ko plānots atbalstīt arī ar ES finansējumu, ir pilsoniskās sabiedrības stiprināšana, izmantojot kultūras potenciālu. Tas nozīmētu mūsdienīgu kultūras pakalpojumu attīstīšanu, senioru un jauniešu iesaistīšanu kultūras un pilsoniskajās aktivitātēs, atbalstu kultūras satura un

1. Pašreizējās situācijas analīze

pakalpojumu kopradei, auditoriju piesaistei un attīstībai un kultūras publiskā atspoguļojuma paplašināšanai ar mērķi stiprināt sadarbību veicinošas un identitāti stiprinošas kultūras vērtības.

Ventspils novada attīstības tendences

- Ventspils novadā ir aktīva kultūras dzīve ar daudzveidīgiem pasākumiem, ko veicina pieejamā kultūras infrastruktūra katrā pagastā, kā arī Kultūras projektu finansēšanas konkurss. 2020.gadā tika atklāta dabas koncertzāle "Vējturu nams", kas piemērota dažāda mēroga rakstura pasākumiem, ir pielāgojama akadēmiskās un populārās mūzikas koncertiem. Ventspils novada pašvaldība pastāvīgi veic kultūras iestāžu infrastruktūras pilnveidi, taču vēl vairākos kultūras/ tautas namos un brīvdabas estrādēs nākamajā plānošanas periodā nepieciešams veikt nozīmīgus ieguldījumus. 2021.gadā ir izstrādāta Kultūras attīstības programma, kurā sagatavots plāns kultūras nozares un infrastruktūras attīstībai turpmākajiem septiņiem gadiem, t.sk. kultūras/ tautas namu un brīvdabas estrāžu infrastruktūras kvalitātes pilnveidošana.
- Ventspils novada bibliotēku materiāli tehniskais stāvoklis ir dažāds. Ir bibliotēkas, kurās ir nepieciešams telpu remonts, piemēram, Piltenē, kā arī infrastruktūras uzlabošana, piemēram, jauni grāmatu plaukti u.c. Lai kvalitatīvi konsultētu iedzīvotājus e-pakalpojumu izmantošanā, organizētu apmācības un konsultācijas, nepieciešama novecojušās datortehnikas nomaiņa. Šos darbus iespējams veikt Ventspils novada pašvaldības finansējuma iespēju robežās.
- Ventspils novada Jūrkalnes pagasts ietilpst suitu kultūrtelpā, kura iekļauta UNESCO Nemateriālā kultūras mantojuma sarakstā, kam jānodrošina neatliekama saglabāšana. Suitu novada unikalitāte ir kultūras mantojuma dzīvā ikdienas aprīte, kuras organizēšana un attīstība ir jānodrošina arī turpmāk.

Pārvalde un sadarbība

Abu pašvaldību kopīgās attīstības tendences

Plānots, ka Ventspilī tiks izveidots valsts un pašvaldības vienotais klientu apkalpošanas centrs (turpmāk – VPVKAC), kurā atradīsies un savus pakalpojumus sniegs Valsts ieņēmumu dienests, Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra, Nodarbinātības valsts aģentūra, Valsts darba inspekcija, bet pašvaldība informēs un atbalstīs e-pakalpojumu pieteikšanu Lauku atbalsta dienesta, Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes, Uzņēmumu reģistra, Valsts zemes dienesta pakalpojumiem. Ventspils novadā pašlaik tiek pieņemti pašvaldības iedzīvotāju iesniegumi un ir pieejami vairāku valsts iestāžu pakalpojumi, taču tuvākajā perspektīvā Ventspils VPVKAC varētu izmantot gan valstspilsētas, gan novada iedzīvotāji.

Ventspils valstspilsētas attīstības tendences

- Ventspils valstspilsētas dome 2019.gadā ierindojās pirmajā vietā starp visām pašvaldībām Latvijas pašvaldību e-indeksa topā, turklāt pašvaldībai ir arī augsts iedzīvotāju uzticības līmenis, par ko liecina pozitīvais novērtējums iedzīvotāju aptaujās. Tas dod pamatu un rada iespējas arvien pilnveidot pašvaldības saziņu ar sabiedrību un veicināt iedzīvotāju līdzdalības iespējas valstspilsētas pārvaldības

1. Pašreizējās situācijas analīze

jautājumu risināšanā. Tāpat pašvaldības pārvaldes digitalizācija var veicināt pakalpojumu sniegšanas efektivitāti, lietojamību, saprotamību un popularitāti.

- Ventspils valstspilsētas pašvaldībai raksturīga augsta budžeta disciplīna, zems administratīvo izdevumu īpatsvars, kā arī salīdzinoši mazas kredītsaistības. Vienlaikus tā ir spējusi laika gaitā piesaistīt lielas investīcijas. Jaunajā plānošanas periodā no 2021.-2027.gadam būs pieejams valsts un ES finansējums tādās jomās kā vide un klimats, infrastruktūra, pārvalde un sadarbība, izglītība, ekonomiskā attīstība, kultūra, veselības aprūpe, sociālā aizsardzība un drošība.

Ventspils novada attīstības tendences

- Ventspils novada pašvaldības tīmekļa vietnē www.ventspilsnovads.lv ir pieejami pašvaldības sniegtie pakalpojumi deviņās jomās, piedāvājot iespējas sagatavot iesniegumus, saņemt informāciju par pieejamiem pakalpojumiem u.c. “Pakalpojumu vides pilnveides plāna 2020.-2030.gadam” ietvaros VARAM aicina katrā pagasta bibliotēkā veidot klientu apkalpošanas centru kontaktpunktu, lai iedzīvotājiem būtu ērtākas konsultācijas par valsts un pašvaldību pakalpojumu saņemšanu, kā arī populārāko pakalpojumu pieteikšana klātienē. Ieviešot šos kontaktpunktus, būtu iespējams uzlabot iedzīvotāju piekļuvi pakalpojumiem Ventspils novada teritorijā.
- Par Ventspils novada domes, pašvaldības iestāžu darbu un aktualitātēm tiek veikti regulāri publicitātes un informēšanas pasākumi. Nākamajā periodā nošķirams pašvaldības mārketinga kā tēla veidošana un tūristu piesaistes instruments no tā, kā pašvaldība kā iestāde komunicē ar iedzīvotājiem. Pašvaldībai ieteicams aktīvāk izmantot iespējas izmantot sociālos tīklus iedzīvotāju informēšanai un skaidrojošā darba veikšanai par aktualitātēm pašvaldības funkciju veikšanā, kas pašlaik tiek nodrošināts galvenokārt pašvaldības mājaslapā.
- Pašvaldības pārstāvji regulāri piedalās neformālās sarunās ar atsevišķām iedzīvotāju grupām, lai izzinātu viedokli dažādu jautājumu risināšanā, organizējot individuālas deputātu pieņemšanas pagastos, kurās iedzīvotāji var izklāstīt deputātiem savas problēmas un izteikt ierosinājumus. Tāpēc aktualizējusies nepieciešamība pēc vienota informācijas aprites modeļa izveidošana katrā pagastā, veicot ne tikai informācijas nodošanu, bet arī plašāku iesaisti – atgriezeniskās saites un viedokļa saņemšanu, iesaisti ideju izstrādē un lēmumu pieņemšanā.
- Iedzīvotāji var noskaidrot interesējošus jautājumus, saņemt konsultācijas un risināt problēmsituācijas, tiekoties vai sazinoties ar pašvaldības darbiniekiem un deputātiem pagastu pārvaldēs. Ja turpināsies iedzīvotāju skaita sarukšanas process, iespējams būs jāizvērtē pagastu pārvalžu optimizācijas iespējas un sniegto pakalpojumu apvienošana, tādējādi efektīvāk izmantojot pašvaldības budžeta līdzekļus, un ietaupīto novirzot infrastruktūras uzturēšanai un attīstībai.
- Sadarbības stiprināšana ar esošajiem un potenciālajiem sadarbības partneriem var sekmēt izglītības, darbaspēka, pakalpojumu, transporta, vides infrastruktūras, kultūras, tūrisma, dabas aizsardzības un citu jomu attīstību Ventspils novadā.

1. Pašreizējās situācijas analīze

Veselības aprūpe un veselīgs dzīvesveids

Abu pašvaldību kopīgās attīstības tendences

Tuvāko 5-7 gadu laikā gan Ventspils valstspilsētā, gan Ventspils novadā turpinās pieaugt iedzīvotāju skaits pensijas vecumā. Rezultātā tas var izraisīt pieprasījuma pieaugumu pēc veselības aprūpes pakalpojumiem. Ziemeļkurzemes reģionālās slimnīcas tuvums ir būtiska Ventspils novada iespēja, kas nodrošina veselības aprūpes pakalpojumus.

Ventspils valstspilsētas attīstības tendences

- Ventspils valstspilsētas veselības aprūpes iestādes pēdējo gadu laikā ir uzlabojušas veselības aprūpes rādītājus un veikušas ieguldījumus konkrētu pakalpojumu uzlabošanai. Tomēr iedzīvotāju aptaujās samazinās to iedzīvotāju īpatsvars, kuri atzinīgi vērtē šo institūciju uzturēšanu un veselības aprūpes kvalitāti¹⁶. Arī 2020.gada iedzīvotāju aptaujā slimnīcas pakalpojumi bija viena no jomām, kurai ir viskritiskākie vērtējumi – atbildes “drīzāk neapmierina” un “neapmierina” sniedza 18% respondentu¹⁷. Iespējams, ka veselības aprūpes iestādes var ciešāk sadarboties ar pašvaldības struktūrvienībām, lai pārņemtu labo praksi e-pārvaldes un saziņas ar sabiedrību jautājumos, tādējādi komunicējot pozitīvās tendences iestāžu darbībā un pastāvošos ierobežojumus saistībā ar valsts finansējuma trūkumu speciālistu piesaisti un rindu mazināšanai. Veselības aprūpes speciālistu trūkumu iespējams daļēji risināt, veicinot mūsdienu prasībām atbilstoša dzīvojamā fonda pieejamību.
- Sports ir nozare, kurā Ventspils valstspilsētas pašvaldība ievērojami izceļas starp citām pašvaldībām – gan ar plašo iespēju piedāvājumu, gan ar augsto kvalitāti, gan arī ar sporta komandām un sportistu popularitāti un sasniegumiem. Valstspilsētā dominējošie sporta veidi ir basketbols, futbols, vieglatlētika. Sporta pārvaldes darbības galvenie uzdevumi ir veicināt iedzīvotāju veselīgu dzīvesveidu un sportu, sekmēt sporta organizāciju, t.sk. sporta klubu veidošanos un darbību, sevišķu vērību veltot bērnu un jauniešu sporta aktivitāšu nodrošināšanai, koordinēt sporta pasākumus Ventspils valstspilsētā, organizēt tautas sporta pasākumus iedzīvotājiem, veicināt sporta popularizēšanu plašsaziņas līdzekļos u.c. Sporta pārvalde sadarbojas ar sabiedriskajām un sporta organizācijām, sporta klubiem, koordinējot un kontrolējot tiem piešķirto līdzekļu mērķtiecīgu izlietojumu. Ventspils valstspilsētā visa vecuma iedzīvotāji tiek nodrošināti ar sporta aktivitāšu iespējām un tā ir iekļauta veselīgo pilsētu/ pašvaldību tīklā, kas koncentrējas uz veselības iekļaušanu politisko un sociālo jautājumu darba kārtībā, kā arī sabiedrības veselības stiprināšanu vietējā līmenī.

Ventspils novada attīstības tendences

- Visos 12 pagastos un Piltenes pilsētā medicīnas pakalpojumus nodrošina ģimenes ārstu prakses un vairākas aptiekas. Tomēr ārstu skaits uz 10 000 iedzīvotāju Ventspils novadā ir vismazākais starp apkārtējām pašvaldībām. Pašvaldībai nepieciešams izvērtēt nepieciešamību veicināt jaunu ģimenes ārstu piesaisti novadā, piedāvājot dažādus atbalsta instrumentus, kā arī sekot līdzi valsts un ES finansējuma sniegtajām iespējām ģimenes ārstu prakšu un primārās veselības centru attīstīšanā.

¹⁶ Ventspils pilsētas domes darba vērtējums, Ventspils iedzīvotāju aptauja, 2019.gada aprīlis

¹⁷ Ventspils pilsētas domes darba vērtējums, Ventspils iedzīvotāju aptauja, 2020.gada novembris-decembris

1. Pašreizējās situācijas analīze

- Sporta darbu pašvaldībā vada novada sporta organizators un sporta organizatori pagastos, kā arī Bērnu un jaunatnes sporta skola. Nodarbības un sacensības tiek organizētas izglītības iestāžu sporta bāzēs, kā arī organizatoru izveidotajos sporta laukumos. Tiek nodrošināta daudzveidīga sporta infrastruktūra un sportošanas iespējas, ko veicina ikgadējo čempionātu un turnīru organizēšana un ieguldījumi infrastruktūrā un aprīkojumā. Novadā atrodas vairākas sporta zāles, stadioni, sporta laukumi, trenāžieru zāles, komandu sporta veidu laukumi, āra trenāžieri un vieglatlētikas manēža, tādā veidā katrā no pagastiem nodrošinot dažādu sporta infrastruktūru. Ņemot vērā pašvaldības plašo teritoriju, ir būtiski pārdomāti uzturēt esošo un attīstīt jaunu sporta infrastruktūru, ņemot vērā vietējās kopienas vajadzības un infrastruktūras kopējo pieejamību.
- Ventspils novada pašvaldība ir aktīva Nacionālā veselīgo pašvaldību tīkla dalībniece ar iespēju piedalīties dažādos veselību veicinošos pasākumos. Pašvaldības darbošanās šajā tīklā uzlabo veselības aprūpes pieejamību novadā, kā arī veicina iedzīvotāju veselīgu dzīvesveidu un sporta attīstību.

Sociālā aizsardzība

Abu pašvaldību kopīgās attīstības tendences

Ventspils valstspilsētas un Ventspils novada iedzīvotāju vajadzības sociālās aizsardzības jomā ir atšķirīgas, uz ko norāda, piemēram, atšķirīgais pabalstu skaits (2019.gadā – Ventspils valstspilsētā 41, Ventspils novadā – 16). Attiecīgi sociālās aizsardzības nodrošināšanai valstspilsētā un novadā ir nepieciešams nodrošināt atšķirīgu pakalpojumu klāstu.

Ventspils valstspilsētas attīstības tendences

- Ventspils valstspilsētas Sociālais dienests nodrošina likumos paredzēto sociālo palīdzību, ilgstošās sociālās aprūpes, sociālās rehabilitācijas un citus sociālos pakalpojumus, bet daļu sociālo pakalpojumu sniegšanu dažādām iedzīvotāju grupām deleģē nevalstiskajām organizācijām un citiem sociālajiem partneriem.
- Ventspils valstspilsētas pašvaldība nodrošina plašu sociālo pabalstu un sociālo pakalpojumu klāstu un tiek veikts darbs pie infrastruktūras uzlabošanas. Piemēram, tiek īstenots KPR deinstitutionalizācijas plāns 2017.-2020. gadam, atjaunojot ēku atbalsta centra attīstīšanai bērniem, jauniešiem un pilngadīgām personām ar īpašām vajadzībām. Tiks arī izveidoti divi dzīvokļi ģimeniskai videi pietuvinātas aprūpes nodrošināšanai ar ne vairāk kā 8 bērniem katrā dzīvoklī.
- Ventspils valstspilsētai būtiski ir veidot pilsētvidi, kas ir draudzīga bērniem, jauniešiem un ģimenēm. Tāpēc arvien tiek turpināts projekts “Ventspils – mazumli draudzīga pilsēta”, kā arī uzlabots sociālo pakalpojumu un palīdzības savlaicīgums un efektivitāte. Kā būtiska sociālās aizsardzības daļa ir rūpes par sociāli visneaizsargātākajiem bērniem un jauniešiem, tādēļ ir būtiska sociālā dienesta un bāriņtiesas efektivitātes uzlabošana un ģimeniskai videi pietuvinātu pakalpojumu attīstība bāreņiem un bez vecāku gādības palikušiem bērniem.

1. Pašreizējās situācijas analīze

- Tāpat valstspilsētas ekonomiskās izaugsmes veicināšanai būtiski ir veicināt no sociālajiem pabalstiem atkarīgo un darbības vecumā esošo iedzīvotāju motivāciju iesaistīties darba tirgū.

Ventspils novada attīstības tendences

- Ventspils novada Sociālais dienests ir pašvaldības izveidota iestāde, kuras mērķis ir nodrošināt Ventspils novada iedzīvotāju sociālo vajadzību profesionālu izvērtēšanu, kvalitatīvu sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības sniegšanu, veicinot šo personu pašpalīdzību un integrāciju sabiedrībā.
- Pašlaik turpinās darbs pie ES līdzfinansēta projekta “Sociālo pakalpojumu infrastruktūras attīstība Ventspils novadā, Ugāles pagastā”, Rūpnīcas ielas 6 ēkā, lai izveidotu grupu dzīvokļus 8 personām ar garīga rakstura traucējumiem.
- Ventspils novadā ir nodrošināti sociālie pakalpojumi un sociālie pabalsti atbilstoši iedzīvotāju vajadzībām. Nākamajā periodā nepieciešams izvērtēt vajadzības Ventspils novadā paplašināt ilgstošas sociālās aprūpes pakalpojumu piedāvājuma klāstu, tai skaitā, dažāda veida grupu dzīvokļu infrastruktūras izveidi katrā no pagastiem, ja ir tāda vajadzība.

Drošība

Abu pašvaldību kopīgās attīstības tendences

Civilās aizsardzības un katastrofu pārvaldīšanas likums paredz, ka pašvaldības domes uzdevums ir apstiprināt sadarbības teritorijas civilās aizsardzības komisijas nolikumu un sastāvu, kā arī apstiprināt sadarbības teritorijas civilās aizsardzības plānu (sākotnējais termiņš 31.12.2017.). Līdz šim brīdim nav izveidota Ventspils valstspilsētas un Ventspils novada sadarbības teritorijas civilās aizsardzības komisija un nav izstrādāts tās civilās aizsardzības plāns, kas ļautu skaidrāk noteikt pašvaldības policijas un valsts policijas darbības, Ventspils valstspilsētas pašvaldības policijas sadarbību ar Ventspils novada pašvaldību katastrofu un katastrofu draudu gadījumā, uzlabotu cilvēku drošības un glābšanas nodrošinājumu vietās, kur tas nepieciešams. Plānots, ka Ventspils valstspilsētas un Ventspils novada sadarbības teritorijas civilās aizsardzības komisijas sastāvs varētu tikt apstiprināts 2021.gada 14.novembrī.

Ventspils valstspilsētas attīstības tendences

- Drošības un kārtības nodrošināšanā valstspilsētā iesaistās gan pašvaldība, gan arī valsts institūcijas, kā arī privātais sektors. Ventspils valstspilsētā ir sasniegts augsts drošības līmenis, ko ieteicams nodrošināt arī turpmāk, t.sk. sadarbībā ar valsts policiju un sabiedrību.
- Ventspils valstspilsētas pašvaldības policija nodrošina saistošo noteikumu ievērošanu valstspilsētas administratīvajā teritorijā. Turpmākajos gados tās darbību varētu attīstīt, pilnveidojot sabiedrisko attiecību un komunikācijas kapacitāti, iedzīvotāju informēšanas spējas, uzlabojot infrastruktūru, kā arī veicinot valsts policijas patruļdienesta atbalstu.

Ventspils novada attīstības tendences

1. Pašreizējās situācijas analīze

- Ventspils novadā atrodas viens Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta postenis Piltenē, bet citi tuvākie posteņi ir Ventspilī, Alsungā, Dundagā un Talsos. Ventspils novada plašās teritorijas dēļ cilvēku drošības un glābšanas vienmērīga nodrošināšana ir apgrūtināta, jo vairākas apdzīvotās vietas atrodas vairāk nekā 23 km attālumā no VUGD posteņiem.
- Ventspils novadā nav pašvaldības policijas, novada iedzīvotājus apkalpo Valsts Policijas Kurzemes reģiona Ventspils iecirknis. Šos un citus jautājumus, kas saistīti ar sabiedrisko drošību varētu būt iespējams risināt konstruktīvāk, izveidojot civilās aizsardzības plānu, kā arī piesaistot ES un valsts finansējumu.

Vide un infrastruktūra

Abu pašvaldību kopīgās attīstības tendences

- Gan Ventspils valstspilsētas, gan Ventspils novada pašvaldības nekustamā īpašuma nozares tirgus attīstību negatīvi ietekmē investoru zemā interese par ieguldījumiem reģionos, kā arī iedzīvotāju maksātpēja un banku kreditēšanas politika. Tomēr jāņem vērā arī tas, ka kopumā abu pašvaldību ekonomiskie rādītāji gadu no gada uzlabojas un ir Latvijas vidējā līmenī vai pat augstāki, kas nākotnē var būt investīciju piesaisti veicinoši apstākļi. Jaunajā plānošanas periodā no 2021.-2027.gada paredzēts arī valsts un ES finansējuma atbalsts ilgtspējīgu, zemu būvniecības un ekspluatācijas izmaksu mājokļu būvniecībai pašvaldībās, kura piesaisti ieteicams koordinēt starp abām pašvaldībām, lai dzīvojamā fonda attīstības projekti savstarpēji papildinātu to iedzīvotāju vajadzības. Šis pasākumu kopums var veicināt dzīvojamā fonda pieejamību, neskatoties uz investoru zemo interesi ieguldīt nekustamajos īpašumos, kas atrodas reģionos.
- Ventspils valstspilsētas pašvaldības iestāde “Komunālā pārvalde” ir identificējusi vairākas sfēras, kurās varētu sadarboties ar Ventspils novada komunālo saimniecību, piemēram, SIA “V NK Serviss”, tai skaitā veikt kopīgus iepirkumus par apgaismojuma uzturēšanu, ceļu un ielu seguma remontu, apstādījumu uzturēšanu, būvdarbiem, kapu teritoriju apsaimniekošanu, klaiņojošo suņu un kaķu ķeršanu un pludmales uzturēšanu. Šo pakalpojumu nodrošināšana potenciāli veicama pašvaldību starpā noslēgta sadarbības līguma ietvaros, iespēju robežās paredzot specializētas pašvaldības iestādes izveidi.
- Vienlaikus turpmāko gadu laikā paredzētas nacionāla līmeņa izmaiņas atkritumu apsaimniekošanā saskaņā ar Atkritumu apsaimniekošanas valsts plānu 2021.-2028.gadam. Tiek plānots veikt Ventspils atkritumu apsaimniekošanas reģiona apvienošanu ar Piejūras atkritumu apsaimniekošanas reģionu, veidojot jaunu Ziemeļkurzemes atkritumu apsaimniekošanas reģionu ar centru Talsos, kā arī veikt poligona “Pentuli” restrukturizāciju. Jaunajam apsaimniekošanas reģiona plānam jābūt gatavam līdz 2022.gada 31.decembrim. Turklāt minētās darbības jāizvērtē kontekstā ar 2020.gada 10.jūnijā pieņemto Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likumu, kas nosaka, ka, lai nodrošinātu ATR mērķu sasniegšanu, pēc 2021.gada 1.jūlija Ventspils valstspilsēta un Ventspils novada pašvaldība izveido kopīgu sadarbības institūciju atkritumu apsaimniekošanas jomā.
- Abu pašvaldību kopējā interese ir pilnvērtīgu inženierkomunikāciju attīstības nodrošināšana, kas sekmētu kvalitatīvas dzīves vides un uzņēmējdarbības attīstību,

1. Pašreizējās situācijas analīze

kā arī alternatīvo enerģijas avotu (vēja, ūdens, saules enerģijas) izmantošanu. Ņemot vērā, ka viena no visas ES prioritātēm ir "Zaļais kurss", nākamā plānošanas perioda ietvaros iespējams izvērtēt Ventpils valstspilsētas un Ventpils novada iespējas ieviest sadarbības projektus saistībā ar bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu, ēku renovāciju un energoefektivitāti, sabiedrisko transportu, tīrāku enerģiju un aprites ekonomiku.

Ventpils valstspilsētas attīstības tendences

Dzīvojamais fonds

- Ventpilī ir veikti nozīmīgi uzlabojumi esošā dzīvojamā fonda un komunālo pakalpojumu attīstībā, samazinot siltumenerģijas patēriņu un modernizējot ūdenssaimniecības tehnoloģijas, tomēr joprojām liela daļa pieejamo daudzdzīvokļu ēku ir celtas padomju laikā un ir sliktā tehniskajā stāvoklī. Tāpēc līdzšinējo pieredzi ir ieteicams izmantot jaunu investīciju piesaistē, lai veiktu esošo ēku atjaunošanu.
- Lai risinātu mūsdienu prasībām atbilstoša un pietiekama dzīvojamā fonda trūkumu valstspilsētā, 2020.gadā tika uzsākta dzīvojamo māju jaunbūvju projektu līdzfinansēšanas konkursa organizēšana, kas veicinās īres dzīvojamo māju pieejamību Ventpilī. Šādas iniciatīvas turpināšana būtu ļoti nozīmīga, lai turpinātu apmierināt iedzīvotāju pieprasījumu pēc dzīvokļiem.

Publiskā ārtelpa un atkritumu apsaimniekošana

- Ventpils valstspilsēta ir labiekārtota atbilstoši iedzīvotāju vajadzībām un sniedz iespēju ātri un ērti piekļūt dažādiem pakalpojumiem un atpūtas elementiem. Iedzīvotāji kopumā ir apmierināti ar pašvaldības darbībām, kas veiktas pilsētvides uzlabojumu veikšanā. Tomēr salīdzinoši kritiskāks iedzīvotāju vērtējums ir par daudzdzīvokļu māju pagalmiem, tāpēc pašvaldībai ieteicams turpināt ikgadējā līdzfinansējuma piešķiršanu to labiekārtošanai.
- Atkritumu apsaimniekošanas jomā Ventpils valstspilsēta jau šobrīd ievēro gan nacionāla, gan Eiropas līmeņa mērķus un vadlīnijas, tāpēc nākotnē būtu ieteicams fokusēties galvenokārt uz vēl labāku rezultātu sasniegšanu noglabājamo atkritumu apsaimniekošanas jomā, samazinot noglabāto atkritumu daudzumu un pēc iespējas palielinot reģenerēto vai pārstrādāto atkritumu apjomu.

Transporta infrastruktūra

Ventpils valstspilsētas transporta infrastruktūru veido multimodāla starptautiskā osta, lidosta, prāmju termināls, autoceli, ielu un veloceļu infrastruktūra. Turpmākajā plānošanas periodā attīstību ieteicams plānot tā, lai transporta infrastruktūra attīstītos gan uzņēmēju, gan iedzīvotāju vajadzībām.

Inženierkomunikācijas

- Veicot ēku atjaunošanu, ielu apgaismojuma nomaiņu u.c. pasākumus, ir izdevies ievērojami samazināt īpatnējo siltumenerģijas patēriņu un siltuma zudumus, un palielināt siltuma ražošanas efektivitāti, tomēr joprojām daļa ēku Ventpils valstspilsētā ir ar zemu energoefektivitāti un zemu siltumapgādes tarifu dēļ investīcijas ne vienmēr ir ekonomiski izdevīgas māju īpašniekiem. Līdzšinējo pieredzi ieteicams izmantot, lai jaunajā plānošanas periodā no 2021.-2027.gadam veiksmīgi piesaistītu ārējo finansējumu energoefektivitātes paaugstināšanai lokālajā un

1. Pašreizējās situācijas analīze

individuālajā siltumapgādē, kā arī paaugstinot pašvaldību ēku un specializēto ēku energoefektivitāti¹⁸.

- Ventspils valstspilsētā ir sasniegti augsti centralizētu ūdenssaimniecības pakalpojumu pieejamības rādītāji (98,5% apmērā no iedzīvotāju skaita), kā arī vairāk nekā 90% iedzīvotāju veiktos darbus vērtē pozitīvi. Tomēr daļa iedzīvotāju joprojām neizmanto ūdenssaimniecības pakalpojumus nepietiekamu finanšu resursu dēļ tīklu pievadu izbūvei līdz savam īpašumam. Vēl viena ūdenssaimniecības problēma ir tā, ka daļa valstspilsētas ūdenssaimniecības tīklu ir novecojuši. Līdz ar to kopumā Ventspils valstspilsētas ūdenssaimniecība var izmantot līdzšinējo pieredzi kvalitatīvu pakalpojumu attīstīšanā un nodrošināšanā, lai veicinātu iedzīvotāju pieslēgšanos ūdenssaimniecības pakalpojumiem un tīklu veikta tīklu atjaunošana.

Vide

Ventspils valstspilsētas pašvaldībai ir vairāku desmitu gadu veiksmīga pieredze vides politikas īstenošanā, izstrādājot un īstenojot vides politikas plānu un rīcības programmu, un to ievērojot. Nākamajā plānošanas periodā, ņemot vērā Eiropas līmeņa uzsvāru uz klimatneitralitāti un pielāgošanos klimata pārmaiņām, iespējamās jaunās prioritātes vides jomā varētu būt efektīvas resursu izmantošanas veicināšana, veicinot pāreju uz tīru aprites ekonomiku, bioloģiskās daudzveidības atjaunošana, piesārņojuma samazināšana, sabiedrības izglītošana par vides aizsardzības jautājumiem, ilgtspējīga enerģētikas sektora attīstība un dabas un kultūrvēsturisko objektu aizsardzības plānošana ekstrēmu pret laika apstākļu un cilvēku negatīvo ietekmi.

Ventspils novada attīstības tendences

Dzīvojamais fonds

- Pēdējo 10 gadu laikā Ventspils novada pašvaldība ir realizējusi vairākus projektus energoefektivitātes pasākumu īstenošanai pašvaldībai piederošām ēkām un daudzdzīvokļu dzīvojamām ēkām. Daudzdzīvokļu māju energoefektivitātes pasākumi visaktīvāk līdz šim īstenoti Ugālē. Pašvaldībai un namu apsaimniekotājiem ieteicams sadarboties ar daudzdzīvokļu māju apsaimniekošanas biedrībām, lai aktīvāk veiktu energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumus novadā. Pēdējo 7 gadu laikā ir samazinājies ekspluatācijā pieņemto jauno dzīvokļu skaits.
- Ventspils novada iedzīvotāji aptaujās atzinuši, ka mājokļu pieejamība un kvalitāte ir ļoti nozīmīga problēma. Viens no steidzamākajiem darbiem mājokļu jomā, kas pēc iedzīvotāju domām būtu jārisina pašvaldībai, ir daudzdzīvokļu māju infrastruktūras un pagalmu sakopšana un iekārtošana, energoefektivitātes paaugstināšana. Iespējamie risinājumi ir dzīvojamā fonda attīstība, izmantojot pieejamos valsts mājokļu politikas atbalsta mehānismus, piesaistot finansējumu energoefektivitātes pasākumu īstenošana un izvērtējot atsevišķu līdz šim pašvaldības funkcijām izmantotu ēku pārveidošanu.

Publiskā ārtelpa

- Ventspils novadā ik gadu tiek īstenoti vairāki publiskās ārtelpas uzlabošanas pasākumi. Teritorijas labiekārtošanas darbi tiek veikti arī līdz ar jaunu objektu būvniecību, rekonstrukciju, energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumu īstenošanu u.c. Lielākajiem pēdējo gadu laikā īstenotiem publiskās ārtelpas teritoriju

¹⁸ Pieejams: <https://www.esfondi.lv/planosana-1>

1. Pašreizējās situācijas analīze

labiekārtošanas projektiem piesaistīts ārējais finansējums no ES fondiem vai valsts aizdevums, taču katru gadu veiktu uzturēšanas darbi arī pamatbudžeta ietvaros. Ņemot vērā, ka arī iedzīvotāji vairākkārt paiduši vēlmi pēc labiekārtotas, ērtas un drošas vides pie daudzdzīvokļu dzīvojamām mājām, nākošajā periodā ieteicams izstrādāt atsevišķu programmu, paredzot, kuri iekšpagalmi, kādā laika periodā un par kādu finansējumu labiekārtojami. Ieteicams uzlabot arī publiskās telpas vides pieejamību un paplašināt šķirošanas punktu skaitu atbilstoši iedzīvotāju vajadzībām.

Transporta infrastruktūra

- Pašvaldība no sava budžeta pēdējo gadu laikā vidēji iegulda 90 tūkst. EUR autoceļu atjaunošanai. Ir īstenoti arī vairāki nozīmīgi projekti autoceļu infrastruktūras atjaunošanā, piesaistot finansējumu no ES fondu līdzekļiem. Neskatoties uz uzturēšanā ieguldītajiem līdzekļiem, kā arī īstenotajiem investīciju projektiem, 2019.gadā veiktajā iedzīvotāju aptaujā visvairāk neapmierināto bija tieši saistībā ar transporta infrastruktūru, lūdzot pašvaldību steidzami to uzlabot. Ieteicams turpināt darbu arī pie veloinfrastruktūras attīstības, attīstot EuroVelo 10, EuroVelo 13 u.c. vietējos velomaršrutus.
- Ventspils novada attīstības un kopīgo savstarpējo saišu stiprināšanai būtu nepieciešama tilta izbūve pāri Ventai. Tā būtu iespēja šķērsot Ventas upi, nebraucot līdz Ventspils valstspilsētai, un tiktu labāk savienoti novada pagasti.

Inženierkomunikācijas

- Sakārtojot esošos un attīstot jaunus ūdenssaimniecības infrastruktūras objektus, svarīgi ir vidē novadīt pēc iespējas tīrākus notekūdeņus. Lai tiktu uzlabots Ventspils novadā esošo ūdensobjektu ekoloģiskais stāvoklis, ir svarīgi pēc iespējas samazināt ūdenssaimniecību ietekmi uz tiem un apkārtējo vidi. Centralizētā ūdensapgāde novadā tiek nodrošināta Piltenes pilsētā un 15 ciemos. Pārējās apdzīvotajās vietās, kurās nav izbūvētas centralizētās notekūdeņu savākšanas un attīrīšanas ietaises, izmanto atsevišķus risinājumus – kanalizācijas krājbedres.
- Atsevišķi tiek uzstādīti apkures katli, kas ar siltumu nodrošina sabiedriskās, dzīvojamās vai uzņēmumu ēkas – lokālā vai individuālā apkure. Pēdējos gados īstenoti vairāki projekti siltumapgādes sistēmu pilnveidei un arī turpmāk nepieciešams izvērtēt iespējas siltumapgādes infrastruktūras attīstībai.
- Ventspils novads aktīvi pēta iespējas energoapgādes infrastruktūras attīstībai un alternatīvu enerģijas avotu (vēja, ūdens, saules) izmantošanai, kā arī vietējo atjaunojamo energoresursu – koksnes, salmu, biogāzes u.c. izmantošanai.

Vide

- Ventspils novada vides galvenā aktualitāte ir dabas vērtību aizsardzība. Lielāko daļu novada teritorijas klāj meži un lauksaimniecības teritorijas. Ūdenstilpes un ūdensteces veido gan būtiskus saldūdens zivju un sapropeļa resursus, gan tām ir novērtējama ainaviskā vērtība Ventspils novada kultūrainavā. Izplatītākie derīgie izrakteņi novada teritorijā ir būvmateriālu un kūdras izrakteņi. Sastopamas arī sapropeļa atradnes un pazemes ūdens atradnes. No būvmateriālu atradnēm, galvenokārt, tiek iegūta smiltis un smiltis – grants.
- Novadā atrodas Moricsalas dabas rezervāts, 18 dabas liegumi, divi dabas parki un 95 mikroliegumi. No dabas pieminekļiem novadā ir trīs aizsargājami ģeoloģiski un ģeomorfoloģiski dabas pieminekļi, četri dendroloģiskie stādījumi, divas alejas un

1. Pašreizējās situācijas analīze

ievērojams skaits dižkoku. Novadam rietumos piekļaujas aizsargājamā jūras teritorija Irbes šaurums.

- Ventspils novads jau ir paveicis nozīmīgu darbu pie vides un ainavu sakoptības un tīrības, un tā būs viena no pašvaldības prioritātēm arī nākamajā periodā, lai turpinātu īstenot uzlabojumus un apmierinātu sabiedrības vajadzības. Noteiktākas rekomendācijas ir pamatotas pētījumā “Ventspils novada ainavas un to vērtības”.

2. Stratēģiskā daļa



2. Stratēģiskā daļa

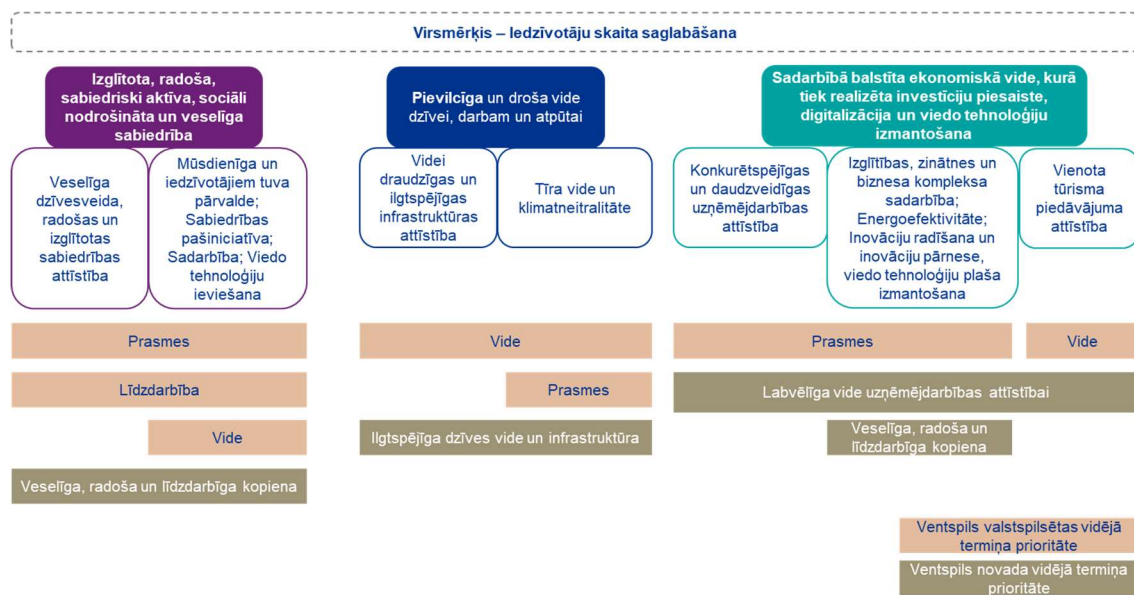
Atbilstoši VARAM 2021.gada 11.marta dokumentam "Metodiskie ieteikumi attīstības programmu izstrādei reģionālā un vietējā līmenī" šīs nodaļas saturā iekļaujama šāda informācija:

- Ilgtermiņa un vidēja termiņa prioritāšu sasaiste. Vidēja termiņa prioritātes jāatvasina no ilgtermiņa prioritātēm;
- Vidēja termiņa attīstības prioritātes, rīcības virzieni un pasākumu kopums, vidējā termiņā sasniedzamie rezultāti;
- Jāņem vērā ekonomiskais profils, specializācija.

2.1. Vidējā termiņa attīstības prioritātes

Attēlā Nr.1 atspoguļota sasaiste starp Ventspils valstspilsētas un Ventspils novada kopīgajām ilgtermiņa attīstības prioritātēm un valstspilsētas un novada vidējā termiņa attīstības prioritātēm, kas noteiktas katras pašvaldības attīstības programmā.

Attēls Nr.1: Ventspils valstspilsētas un Ventspils novada kopīgo ilgtermiņa attīstības mērķu sasaiste ar pašvaldību vidējā termiņa prioritātēm



2.1.1. Vidējā termiņa kopīgās attīstības prioritātes Ventspils valstspilsētai un Ventspils novadam

Vidējā termiņa attīstības prioritātes Ventspils valstspilsētai un Ventspils novadam noteiktas tādā pašā formulējumā, kā Ventspils valstspilsētas un Ventspils novada kopīgie ilgtermiņa mērķi līdz 2030.gadam. Šāda pieeja izvēlēta, jo abu pašvaldību pārstāvji par šīm prioritātēm ir vienojušies un dokumentu izstrādes brīdī ir atlikusi pārāk neliela starpība starp vidēja termiņa un ilgtermiņa prioritāšu termiņu (attiecīgi 2027. un

2. Stratēģiskā daļa

2030.gadu). Atbilstoši Ventspils valstspilsētas un Ventspils novada kopīgajam virsmērķim – iedzīvotāju skaita saglabāšana – ir noteiktas vidējā termiņa prioritātes.

Izglītota, radoša, sabiedriski aktīva, sociāli nodrošināta un veselīga sabiedrība.

Prioritāte paredz nodrošināt to, ka Ventspils valstspilsētas un Ventspils novada iedzīvotājiem ir vienlīdzīga un savlaicīga piekļuve kvalitatīviem un izmaksu ziņā pieejamiem pakalpojumiem neatkarīgi no to dzīves vietas. Ventspils valstspilsētā un Ventspils novadā mājo stipras ģimenes, iedzīvotāji ir veseli un gan fiziski, gan pilsoniski aktīvi. Tiek mazināta nevienlīdzība starp dažādu teritoriju iedzīvotājiem, attīstītas to prasmes un zināšanas konkurētspējīgākai abu pašvaldību attīstībai. Prioritātes izpilde balstās uz iedzīvotāju apmierinātību ar valstspilsētas un novada sniegtajiem pakalpojumiem, jaunu izglītības, kultūras, sporta un sociālo iespēju attīstību, kas uzlabos dzīves vides pievilcību, tādējādi saglabājot iedzīvotāju skaitu.

Pievilcīga un droša vide dzīvei, darbam un atpūtai. Prioritāte paredz nodrošināt Ventspils valstspilsētas un Ventspils novada vidi tādu, lai tiek izpildītas gan iedzīvotāju pamatvajadzības, gan sekmēta jaunu ģimeņu veidošana, pilnvērtīgs darbs un atpūta. Tas paredz kvalitatīvas un ilgtspējīgas dzīves vides, dzīvojamā fonda un teritoriju attīstību. Prioritātes sasniegšana paredz investīciju piesaisti un savstarpēji koordinētu dzīvojamā fonda attīstību valstspilsētā un novadā, mūsdienīgas un konkurētspējīgas dzīvojamās vides radīšanu, kā arī noturīgas un videi draudzīgas infrastruktūras veidošanu. Tā rezultātā tiktu veicināta Ventspils valstspilsētas un Ventspils novada iedzīvotāju skaita saglabāšana.

Sadarbībā balstīta ekonomiskā vide, kurā tiek realizēta investīciju piesaiste, digitalizācija un viedo tehnoloģiju izmantošana. Prioritāte paredz nodrošināt, ka Ventspils valstspilsētas un Ventspils novada ekonomiskā vide ir pievilcīga potenciālajiem investoriem gan vietējā, gan starptautiskā mērogā, piedāvājot mūsdienīgus, konkurētspējīgus pakalpojumus un infrastruktūru. Ventspils valstspilsēta un Ventspils novads ir pievilcīgi tūrisma un kultūras galamērķi. Prioritātes sasniegšana paredz uzņēmējdarbības vides pilnveidi, sadarbības veidošanu starp dažādām publiskām un privātām institūcijām, izglītības, zinātnes un biznesa sinerģijas veidošanu, tūrisma pakalpojumu attīstību. Īstenojot prioritāšu kopumu, tiek attīstīta valstspilsētas un novada ekonomika, uzlabota sabiedrības dzīves kvalitāte un saglabāts iedzīvotāju skaits.

Lai nodrošinātu virzību uz šo prioritāšu sasniegšanu, abas pašvaldības ir noteikušas kopīgas rīcības virzienus, kas attēloti Tabulā Nr.1.

Virsmērķis – iedzīvotāju skaita saglabāšana		
Vidēja termiņa prioritātes		
Izglītota, radoša, sabiedriski aktīva, sociāli nodrošināta un veselīga sabiedrība	Pievilcīga un droša vide dzīvei, darbam un atpūtai	Sadarbībā balstīta ekonomiskā vide, kurā tiek realizēta investīciju piesaiste, digitalizācija un viedo tehnoloģiju izmantošana

2. Stratēģiskā daļa

Rīcības virzieni		
RV1 Mūsdienīga un pietiekama visu pakāpju izglītība	RV7 Kvalitatīvu un komfortablu mājokļu un nekustamā īpašuma attīstība	RV12 Uzņēmējdarbības attīstība
RV2 Daudzveidīga, intensīva, iedzīvotājus un apmeklētājus saistoša kultūras dzīve	RV8 Augsta vides kvalitāte	RV13 Tūrisma attīstība
RV3 Sabiedrībai tuva un sadarbībā balstīta pārvalde	RV9 Ilgtspējīgas transporta infrastruktūras un mobilitātes iespēju attīstība	
RV4 Progresīvi sociālie pakalpojumi un sociālā palīdzība	RV10 Ērts pievilcīgs, inovatīvs publiskās ārtelpas labiekārtojums	
RV5 Daudzveidīgas sportošanas, aktīvās atpūtas un augstas klases sporta iespējas veselīga dzīvesveida veicināšanai	RV11 Sabiedriskā kārtība un drošība	
RV6 Kvalitatīva veselības aprūpe		

Tabula Nr.1: Ventspils valstspilsētas un Ventspils novada kopīgo vidējā termiņa prioritāšu sasaiste ar rīcības virzieniem

2.1.2. Vidējā termiņa attīstības prioritātes Ventspils valstspilsētai

Ventspils valstspilsētai ir noteiktas šādas vidējā termiņa prioritātes (atbilstoši Ventspils pilsētas attīstības programmas 2021.-2027.gadam 1.redakcijai):

Prasmes. Latvijas un Ventspils nākotnes redzējuma pamatā ir cilvēku prasmes, jo globālo attīstības tendenču ietekmē ikviena nozare piedzīvo arvien straujākas izmaiņas saistībā ar digitalizāciju, pielāgošanos klimata pārmaiņām u.c. tendencēm. Šādos apstākļos ir ļoti būtiski ikvienam iedzīvotājam un uzņēmumam realizēt inovatīvas un viedas ekonomiskās pārmaiņas. To, pirmkārt, ir iespējams nodrošināt ar augstas kvalitātes un daudzveidīgām izglītības un prasmju iegūšanas iespējām, kas rosina apziņu, ka mērķu sasniegšanai piemērotākā izvēle ir palikšana vai pārcelšanās uz Ventspili, nevis citu vietu. Jebkuras izglītojošas aktivitātes ieteicams vērst uz iedzīvotāju ekonomiskās aktivitātes un produktivitātes paaugstināšanu nodarbinātības vai savas uzņēmējdarbības formā, lai tie spētu gūt ienākumus, kas tālāk nepieciešami dzīves kvalitātes nodrošināšanai. Šī prioritāte ir ļoti aktuāla gan jauniešiem, kuru mobilitāti veicina priekšstats par pasaulē pieejamo plašo iespēju loku, gan vecāka gada gājuma iedzīvotājiem, kam ieteicams pielāgoties notiekošajai ekonomikas nozaru transformācijai.

Līdzdarbība. Rīkojot dažādus pasākumus, sapulces, konkursus iedzīvotājiem, Ventspils valstspilsētas pašvaldība regulāri saskaras ar iedzīvotāju pasivitāti – šādām iespējām parasti atsaucas ierobežots cilvēku loks, bet pārējie iedzīvotāji ir grūti sasniedzami.

2. Stratēģiskā daļa

Iedzīvotāju aktivizēšana ir ilgtermiņa process, kurā viens no būtiskiem priekšnoteikumiem ir nostiprināt uzticēšanos starp iedzīvotājiem un pašvaldību. Savukārt uzticēšanās, kā arī piederības sajūta, ir būtiski apstākļi, kas ietekmē pasīvās iedzīvotāju daļas vēlēšanos dzīvot konkrētā pašvaldībā, kā arī veicina uz dzīvi pārcēlušos iedzīvotāju palikšanu. Situācijā, kur pat salīdzinoši augstus ieņēmumus gūstošs iedzīvotājs nejūtas pietiekoši piederīgs vietai, kur tas uzturas ikdienā, viņam ir vieglāk pieņemt lēmumu pārcelties uz dzīvi citā vietā. Ikvienu iedzīvotāja vajadzība ir sajūst savu lomu pašvaldības un vietējās sabiedrības dzīvē, tāpēc nepieciešams nodrošināt kvalitatīvus pašvaldības pakalpojumus, ko viņi saņem apmaiņā pret samaksājamiem nodokļiem, kā arī jānodrošina iespēja brīvi izteikt savus priekšlikumus un ieteikumus. Līdzdarbību un piederības sajūtu veido arī iedzīvotāju iesaistīšanās sabiedriskajās, kultūras un sporta aktivitātēs – jo plašākas iespējas darboties kopā ar pašvaldību un citiem iedzīvotājiem un vairāk priekšlikumi materializējas dzīvē, jo vairāk katrs iedzīvotājs izjūt sevi kā daļu no esošās sabiedriskās dzīves un mazinās iespēja, ka tas pieņems lēmumu pārcelties uz dzīvi citur. Šī prioritāte ir īpaša ar to, ka ar salīdzinoši maziem ieguldījumiem spēj nodrošināt augstu atdevi – vien dažu iedzīvotāju ideju realizācija var ievērojami veicināt viņu piederību pašvaldībai un sabiedrībai.

Vide. Pētījumi definē, ka dzīves kvalitāti un iedzīvotāju uzvedību veido viņu fiziskais un psiholoģiskais stāvoklis, kas attiecīgi nosaka viņu uzvedību. To ietekmē gan veselības un sociālais stāvoklis, gan ekonomiskie apstākļi, gan apkārtējās vides kvalitāte. Tāpēc Pasaules veselības organizācija rekomendē vides dimensijā meklēt plašāku skatījumu, ietverot tajā ne tikai, piemēram, piesārņojumu un dabas resursu izmantošanu, bet arī mājokli, transportu, veselības aprūpi, sociālās nevienlīdzības mazināšanu u.c. jomas. Pēc būtības tas nozīmē “Vides” konceptā iekļaut gan fiziskās, gan emocionālās vajadzības, jo labiekārtota valstspilsētas infrastruktūra, risinājumi veselības, sociālās iekļaušanas un sabiedriskās kārtības jautājumos, kā arī kvalitatīvs mājoklis, ikdienā apmierina iedzīvotāju fiziskās vajadzības, savukārt ilgtermiņā – sniedz emocionālo drošību, apmierinātību ar dzīvi un pārliecību par savu nākotni. Šo apstākļu nodrošinājums veicina iedzīvotāju motivāciju izvēlēties savu dzīvesvietu. Tāpat sakārtota un droša vide ir galvenais aspekts, kas nodrošina pārējo VTP maksimālā efekta sasniegšanu, jo, sakārtota un augstas kvalitātes vide veicina uzņēmējdarbības produktivitāti, kā arī nodrošina labvēlīgus apstākļus iedzīvotāju piesaistei un līdzdarbības aktivitāšu realizācijai. Šīs prioritātes pašlaik aktuālākie jautājumi Ventspilī ir kvalitatīvu mājokļu nodrošināšana valstspilsētas iedzīvotājiem, veselības profilakses pasākumu veicināšana un atbalsts sociāli mazaizsargātām iedzīvotāju grupām.

Lai nodrošinātu virzību uz šo prioritāšu sasniegšanu, Ventspils valstspilsētas pašvaldība ir noteikusi rīcības virzienus, kas attēloti Tabulā Nr.2.

Virsmērķis – iedzīvotāju skaita saglabāšana		
Vidēja termiņa prioritātes		
Prasmes (P) – iedzīvotāji sasniedz savus mērķus un iegūst labklājību	Līdzdarbība (L) – iedzīvotāji darbojas kopā cits ar citu un ar pašvaldību, un jūtas piederīgi	Vide (V) – iedzīvotāji jūtas fiziski un emocionāli droši un pārliecināti par savu nākotni

2. Stratēģiskā daļa

Rīcības virzieni		
P-1 Tirgus pieprasījumam atbilstošs profesionālās, augstākās un mūžizglītības piedāvājums, zinātnes un pētniecības attīstība P-2 Mūsdienīga un pietiekama pirmsskolas, vispārējā un interešu izglītība P-3 Izglītības, zinātnes, pētniecības un biznesa sadarbība, zinātņu ietilpīgu uzņēmumu attīstība P-4 Ventpils brīvostas stiprināšana un ar ostas darbību saistītu uzņēmumu attīstība P-5 IKT nozares attīstība P-6 Uzņēmējdarbības attīstība pilsētā P-7 Tūrisma attīstība P-8 Ātri, moderni sakari un IKT un viedo tehnoloģiju darbībai nepieciešamā infrastruktūra	L-1 Sabiedrībai tuva un moderna pilsētas pārvalde L-2 Iedzīvotāju grupu, īpaši jaunatnes pašiniciatīvas atbalsts L-3 Iedzīvotāju emigrācijas mazināšana un ārvalstnieku/reemigrantu integrācija L-4 Jaunu risinājumu ieviešana jauniešu noturēšanai un piesaistei L-5 Daudzveidīga, intensīva, iedzīvotājus un apmeklētājus saistoša kultūras dzīve L-6 Daudzveidīgas sportošanas, aktīvās atpūtas un augstas klases sporta iespējas	V-1 Kvalitatīvu un komfortablu mājokļu attīstība V-2 Kvalitatīva veselības aprūpe V-3 Progresīvi sociālie pakalpojumi un sociālā palīdzība V-4 Ilgtspējīgas pilsētas transporta infrastruktūras, tās vietējās un reģionālās sasniedzamības, kā arī sabiedriskā transporta pakalpojumu attīstība V-5 Ērts, pievilcīgs, inovatīvs pilsētas labiekārtojums V-6 Atkritumu saimniecība ar augstu pārstrādes īpatsvaru V-7 Augsta vides kvalitāte V-8 Augstas kvalitātes komunālie pakalpojumi V-9 Pašvaldības un valsts sadarbība drošības un kārtības nodrošināšanā

Tabula Nr.2: Ventpils valstspilsētas vidējā termiņa prioritāšu sasaiste ar rīcības virzieniem

2.1.3. Vidējā termiņa attīstības prioritātes Ventpils novadam

Ventpils novadam ir noteiktas šādas vidējā termiņa prioritātes (atbilstoši Ventpils novada attīstības programmai 2019.-2026.gadam):

Veselīga, radoša un līdzdarbīga kopiena. Ventpils novada iedzīvotāji ir vietējās pašvaldības teritorijas attīstības galvenais resurss un dzīves vides veidotājs. Aktualizēti sabiedrības iesaistes un pašiniciatīvas jautājumi, lai attīstītu atbildību un rūpes par vietu, sekmētu nevalstiskā sektora darbību un aktivitāti. Valstiskā līmenī paredzama aktīvāka ģimeņu atbalsta politikas ieviešana pašvaldībās, uzsvars liekams uz senioru un jaunatnes politikas ieviešanu, lai sekmētu ilgtspējīgu to attīstību.

Kvalitatīvas un pieejamas pirmsskolas, vispārējās, interešu un profesionālās ievirzes izglītības nodrošināšana novadā ieņem nozīmīgu lomu. Darbs jāturpina arī pie kultūras un sporta jomas attīstības un aktīva darba. Nākošajā plānošanas periodā lielākie ieguldījumi, līdzīgi kā iepriekš, paredzami infrastruktūras pilnveidē, un arvien lielāku

2. Stratēģiskā daļa

izdevumu proporciju ieņem visa veida infrastruktūras uzturēšana, pateicoties iepriekš īstenotajiem projektiem.

Sabiedrības veselības veicināšana ir aktuāla un akcentē pašvaldības lomu sportisku un izglītojošu aktivitāšu organizēšanā. Mainoties tendencēm sociālās aizsardzības jomā, arī pašvaldībai jādomā par jauniem veidiem un pakalpojumiem, kas nepieciešami mazaizsargātajām sabiedrības grupām. Vairāku pašvaldības pārziņā esošo sociālās vides jomu pakalpojumu pieejamības un kvalitātes attīstība ir tieši atkarīga no nacionāla līmeņa politikas un redzējuma. Tas attiecas uz izglītības iestāžu tīklu, sociālo aizsardzību – deinstitucionalizācijas pasākumiem, veselības aprūpi – ģimenes ārstu pieejamību u.c. Prioritātes darbības lauku iezīmē arī pašvaldības pārvaldība – iestāžu, administrācijas, struktūrvienību efektīvs un mērķtiecīgs darbs, labas pārvaldības principu ievērošana, augsta kapacitāte, inovatīvu risinājumu ieviešana, pieejami un kvalitatīvi pašvaldības nodrošinātie pakalpojumi, attīstāma komunikācija ar sabiedrību.

Ilgtermiņgais dzīves vides un drošas infrastruktūras nodrošināšana. Transporta infrastruktūras un satiksmes drošības pilnveide, velo infrastruktūras, mobilitātes punktu attīstība. Ne mazāk svarīga ir iedzīvotājiem drošas vides veidošana, attīstot pakalpojumus un infrastruktūru. Viens no nozīmīgākajiem vietējās teritorijas resursiem ir daba - meži, purvi, jūras piekraste u.c., kuru ilgtermiņa izmantošana un aizsardzība ir sekmējama.

Kvalitatīva infrastruktūra ir viens no priekšnoteikumiem dzīves vides kvalitātes celšanai. Tā attīstāma un uzturama pārdomāti, ar pēc iespējas mazāku ietekmi uz apkārtējo vidi un ar mērķi uzlabot dzīves vides kvalitāti. Nākošajā periodā, līdzīgi kā līdz šim, nepieciešams veikt ieguldījumus ūdenssaimniecības attīstībā un energoefektivitātes uzlabošanā. Publiskās ārtelpas un publisko ūdeņu pieejamība, sakoptība un apsaimniekošana ir viens no dienaskārtības jautājumiem. Tāpat Ventspils novadā iedzīvotāji izceļ kvalitatīvu mājokļu pieejamības problēmas, ko saskaņā ar Nacionālā attīstības plānā 2021.-2027.gadam ietvertajiem attīstības virzieniem nākošajā periodā plānots aktualizēt, piemēram, sniedzot atbalstu ilgtermiņīgu, zemu būvniecības un ekspluatācijas izmaksu mājokļiem.

Globālās tendences perspektīvā atspoguļosies vides un dabas resursu izmantošanas risinājumos, ilgtermiņīgā atkritumu apsaimniekošanā (aprites ekonomikas principu ieviešana), jaunos mobilitātes veidos (veloceliņi, bezizmešu transportlīdzekļu iegāde pašvaldību funkciju īstenošanai un pakalpojumu sniegšanai u.c.) un enerģijas patēriņā (pašvaldību ēku un infrastruktūras uzlabošana, veicinot pāreju uz atjaunojamo energoresursu tehnoloģiju izmantošanu un uzlabojot energoefektivitāti).

Labvēlīga vide uzņēmējdarbības attīstībai. Šī prioritāte aptver pašvaldības iespējas veicināt uzņēmējdarbības, it īpaši mazo un vidējo uzņēmumu, attīstību un sadarbību gan starp uzņēmējiem, gan pašvaldību. Ņemot vērā Ventspils novada ekonomisko specializāciju, uzsvars liekams arī uz atbalsta iespējām lauksaimniecībā, īpaši atbalstot mazo un vidējo ražošanu, lauksaimniecības produkcijas pārstrādi un netradicionālo lauksaimniecību, uz kā pamata perspektīvā var attīstīties mazie un vidējie uzņēmumi. Jāuzsver, ka nozīmīgu lomu uzņēmējdarbības atbalstā ieņem valsts un Eiropas Savienības fondu atbalsta programmas, tomēr pašvaldības rokās ir veicināt informācijas apmaiņu, sadarbības veidošanu savā teritorijā.

2. Stratēģiskā daļa

Tāpat vietējai pašvaldībai ir nozīmīga loma tūrisma vides veidošanā, sadarbības veicināšanā, jaunu pakalpojumu izveides atbalstā, kam perspektīvā novada teritorijā saskatāmas plašākas attīstības iespējas, pateicoties esošajiem dabas un kultūrvēsturiskā mantojuma resursiem.

Lai nodrošinātu virzību uz šo prioritāšu sasniegšanu, Ventspils novada pašvaldība ir noteikusi rīcības virzienus, kas attēloti Tabulā Nr.3.

Virsmērķis – iedzīvotāju skaita saglabāšana		
Vidēja termiņa prioritātes		
VTP1 Veselīga, radoša un līdzdarbīga kopiena	VTP2 Ilgtspējīga dzīves vide un droša infrastruktūra	VTP3 Labvēlīga vide uzņēmējdarbības attīstībai
Rīcības virzieni		
RV1 Kopiena	RV7 Mobilitāte	RV12 Uzņēmējdarbības attīstība
RV2 Izglītība un prasmes	RV8 Drošība	RV13 Tūrisms
RV3 Kultūra un kultūrvēsturiskais mantojums	RV9 Inženierinfrastruktūra	
RV4 Sports un veselīgs dzīvesveids	RV10 Mājokļi un nekustamais īpašums	
RV5 Sociālā aizsardzība un veselības aprūpe	RV11 Vide un publiskā ārtelpa	
RV6 Pārvaldība un sadarbība		

Tabula Nr.3: Ventspils novada vidējā termiņa prioritāšu sasaiste ar rīcības virzieniem

2.2. Ekonomikas profils/ specializācija

Ventspils valstspilsētas un Ventspils novada ekonomiskie profili ir atšķirīgi, kas paver sadarbības iespējas dažādās jomās, gan reģiona, gan nacionālā un starptautiskā mērogā. Ventspils valstspilsētas specializācija ietver mūsdienīgu un plaša klāsta dažādu jomu pakalpojumu nodrošināšanu un modernu industriju un tehnoloģiju veidošanu, t.sk., nodrošinot nacionālo un starptautisko sasniedzamību, savukārt novada uzņēmumi galvenokārt darbojas lauksaimniecības un mežsaimniecības nozarēs. Abām teritorijām ir kopēja interese par tūrisma un atpūtas pakalpojumu attīstību.

2.2.1. Ventspils valstspilsētas pašvaldības ekonomikas profils

Ventspils valstspilsēta saskaņā ar Latvija Ilgtspējīgas attīstības stratēģijas līdz 2030.gadam (turpmāk – Latvija 2030) ietvertajiem valsts attīstības principiem ir Baltijas jūras reģiona līmeņa un Latvijas nacionālas nozīmes attīstības centrs. Tāpēc tās attīstības procesi ir skatāmi plašākā mērogā nekā tikai valstspilsētas kontekstā, kā arī stratēģijā ieteicams ietvert attīstības izaicinājumus, kuru rezultāti sniedzas pāri

2. Stratēģiskā daļa

valstspilsētas administratīvajām robežām un pozitīvi ietekmē apkārtējās teritorijas un reģionu kopumā.

Latvija 2030¹⁹ Ventspils valstspilsētai noteikts kļūt par loģistikas, izglītības, zinātnes un inovāciju centru, kas būs viens no valsts attīstības vadošajiem virzītājspēkiem ar pieaugošu starptautisko potenciālu. Kopā ar Liepāju šīs pilsētas sadarbosies ar Kuldīgu, Talsiem un Saldu, nodrošinot specializēšanos konkurētspējīga tranzīta un loģistikas biznesa jomā, kā arī tehnoloģiski modernā pārtikas produkcijas ražošanā, zvejniecībā un tūrismā.

Balstoties uz Ventspils valstspilsētas loģistikas un multimodālo transporta pakalpojumu nodrošinājumu, izglītības iespējām, zinātnes un pētniecības potenciālu, ģeogrāfisko novietojumu un tās lomu valsts attīstībā, Latvija 2030 Ventspils valstspilsētai paredz šādus attīstības mērķus:

- Ventspils valstspilsētai ir jāpārprofilējas par ekonomiskās izaugsmes un zināšanu radīšanas centru, ekonomiskās attīstības dzinējspēku;
- Ventspils valstspilsētai ir jānostiprinās kā konkurētspējīgam partnerim Baltijas jūras reģiona valstu pilsētu tīklā, pildot starptautiskas nozīmes attīstības centru lomu transnacionālajā un pārrobežu sadarbībā;
- Ventspils valstspilsētai ir jākļūst par inovāciju, augstas pievienotās vērtības rūpniecības un inženierozaru (īpaši elektronikas, informācijas un komunikāciju tehnoloģiju jomā), kā arī loģistikas un tranzīta attīstības centru Baltijas jūras reģionā.

Valstspilsētas ekonomiskais profils definēts, ņemot vērā tās ģeogrāfisko novietojumu, sasniedzamību, vēsturisko ekonomiskās vides un uzņēmējdarbības veidu attīstību, kā arī nacionālas attīstības centram izvirzītos pienākumus un atbildību. Attēls Nr.2 apkopo Ventspils valstspilsētas specializāciju un ekonomisko profilu reģionālā, nacionālā un starptautiskā mērogā.

¹⁹ Pieejams: https://www.pkc.gov.lv/sites/default/files/inline-files/Latvija_2030_6.pdf

2. Stratēģiskā daļa

Attēls Nr.2: Ventspils valstspilsētas specializācija reģionālā, nacionālā un starptautiskā mērogā (Avots: Ventspils pilsētas attīstības programmas 2021.-2027.gadam 1.redakcija)



Ventspils valstspilsētas ekonomisko profilu veido:

- Nozares, kuru attīstībai valstspilsētā ir vēsturiski izveidojies pamats – attīstībai piemērota infrastruktūra, uzkrātas zināšanas un pieredze, kā arī izdevīgāka ģeogrāfiskā atrašanās vieta

Ventspils valstspilsētas osta atrodas ES, Neatkarīgo valstu sadraudzības un Centrālās Āzijas reģionu transporta savienojumu punktā un ir viens no Austrumu-Rietumu tranzīta koridora un Eiropas nozīmes transporta pamattīkla savienojumu mezgliem Latvijā un Baltijas jūras reģionā. 2017.gadā lielākā daļa nodarbināto strādāja transporta un uzglabāšanas nozarē (18 %), apstrādes rūpniecības nozarē (12 %) un vairumtirdzniecības un mazumtirdzniecības; automobiļu un motociklu remonta nozarē (12 %) . Šīs nozares kopā veido aptuveni 77 % no visu valstspilsētas uzņēmumu saražotās produkcijas vērtības un 67 % no visu valstspilsētas uzņēmumu pievienotās vērtības.

- Nozares, kuras sniedz komercpakalpojumus ražojošajām nozarēm

Ventspils augstskolā jau vairāk nekā 10 gadus darbojas Ventspils Starptautiskais Radioastronomijas centrs, kura virsmērķis ir kļūt par atzītu un atpazītu IKT, inženierzinātņu un dabaszinātņu pētniecības institūciju Baltijas valstīs. Ventspils valstspilsēta aktīvi organizē dažādus izglītojošus pasākumus IKT nozarē un attīsta infrastruktūru, balstoties uz IKT uzņēmumu vajadzībām, lai padarītu Ventspili daudz redzamāku Eiropas IKT kartē. 2014.gadā tika izstrādāta Ventspils IKT nozares attīstības

2. Stratēģiskā daļa

stratēģija un rīcības plāns 2014.-2020.gadam, ko plānots izstrādāt arī 2021.-2027.gada periodam. 2020.gada 22.jūlijā tika parakstīts saprašanās memorands par Eiropas Digitālās inovācijas centra (*European Digital Innovation Hub*) apvienības izveidi, kopēji veidojot nacionālo pieteikumu Eiropas Digitālā Inovāciju centra izveidei Latvijā²⁰. Starp memoranda dalībniekiem ir arī Ventspils Augsto tehnoloģiju parks, kas šobrīd ir vienīgais Latvijā darbojošais Digitālo inovāciju centrs²¹, kas sniedz informēšanas un prasmju radīšanas, zināšanu un sadarbības tīklu, koprades infrastruktūras nodrošināšanas, pētījumu, biznesa attīstības pakalpojumus digitalizācijas jomā.

- Nozares, kuras veicina vispārēju interesi par valstspilsētu, mudina uz viesošanās tajā un tajā ražoto preču un sniegto pakalpojumu iegādi

Tūrisma nozare Ventspils valstspilsētā tiek veiksmīgi attīsta un ir viena no vadošajām jomām Ventspils valstspilsētā. Mākslas, izklaides un atpūtas darbības veida pievienotā vērtība Ventspils valstspilsētā 2017.gadā bija 4 444 tūkst. EUR un produkcijas vērtība sasniedza 7 247 tūkst. EUR .

- Nozares, kuras sniedz pakalpojumus iedzīvotājiem

Ventspils valstspilsētas izglītības iestādes nodrošina izglītības apguvi mūsdienās pieprasītās profesijās IKT un citās jomās gan valstspilsētas, gan reģiona, gan valsts, gan starptautiskā līmenī. Viena no iestādēm – Ventspils Digitālais centrs – ir pilnībā specializējusies datorprasmju un tehnoloģiju interešu izglītības nodarbību organizēšanā, kas veicina gan skolēnu, gan pieaugušo, gan uzņēmēju digitālās prasmes. Ventspils valstspilsētā ir izveidots Ventspils biznesa atbalsta centrs, kura mērķis ir motivēt veidot jaunus uzņēmumus un motivēt esošos uzņēmējus uzsākt uzņēmējdarbību Ventspilī, asistēt šajā procesā un palīdzēt risināt dažādus ar uzņēmējdarbības uzsākšanu saistītus jautājumus, informēt sabiedrību par atbalsta iespējām Ventspilī un nodrošināt biznesa atbalsta instrumentu pieejamību. Ventspilī atrodas Ziemeļkurzemes reģionālā slimnīca, kas ir daudzprofilu reģionālā slimnīca ar filiāli Talsos.

2.2.2. Ventspils novada pašvaldības ekonomikas profils

Ventspils novada specializācija norāda esošās spēcīgākās jomas un potenciālos ekonomiskās attīstības virzienus:

- Meži aizņem lielāko daļu novada teritorijas, mežsaimniecība ir vēsturiski nozīmīga nozare. Veiksmīgi attīstās mežizstrādes un kokapstrādes nozares;
- Baltijas jūras piekraste, iekšzemes ūdens resursi (upes un ezeri), tīrā vide, kultūrvēsturiskie un dabas resursi veicina tūrisma jomas attīstību;
- Novadā attīstīta lauksaimniecība, attīstās arī netradicionālā lauksaimniecība, kas ieņem nozīmīgu lomu arī tūrisma nozarē.

²⁰ <https://www.itbaltic.com/single-post/2020/07/23/PARAKSTA-MEMORANDU-PAR-EIROPAS-DIGIT%C4%80L%C4%80-INOVC%C4%80CIJU-CENTRA-IZVEIDI>

²¹ <https://s3platform.jrc.ec.europa.eu/digital-innovation-hubs-tool>

2. Stratēģiskā daļa

Attēls Nr.3: Ventspils novada specializācija reģionālā, nacionālā un starptautiskā mērogā (Avots: Ventspils novada attīstības programma 2019.-2026.gadam)



Nākotnē būtisku jomu novada attīstībā ieņems atjaunojamās enerģijas ražošana. Vairākos novada pagastos izvietotas gan atsevišķas vēja elektrostacijas, gan izveidoti vēja parki. Liels potenciāls ir derīgo izrakteņu ieguvē, jo novada teritorijā atrodas gan būvmateriālu derīgo izrakteņu atradnes, gan kūdras un sapropeļa atradnes.

Ilgspējīgai attīstībai ir jābūt Ventspils novada izaugsmes pamatā, jo teritorijā atrodas liels skaits īpaši aizsargājamu un neskartu dabas objektu, kā arī saglabāties izcils kultūrvēsturiskais mantojums ar vietējo iedzīvotāju paaudžu paaudzēs koptām tradīcijām.

2.3. Sasaiste ar attīstības plānošanas dokumentiem

2.3.1. Sasaiste ar nacionāla un reģionāla līmeņa attīstības plānošanas dokumentiem

Programmas izstrāde veikta, pamatojoties uz stratēģiskajiem mērķiem un ilgtermiņa prioritātēm atbilstoši hierarhiski augstākiem vidēja termiņa attīstības plānošanas dokumentiem – NAP 2027 un KPR AP 2021. līdz 2027.gadam.

NAP 2027 ir galvenais valsts vidēja termiņa attīstības plānošanas dokuments Latvijā. Tas izstrādāts, īstenojot Latvija 2030 un ANO Ilgtspējīgas attīstības mērķus, lai

2. Stratēģiskā daļa

nākamajos septiņos gados ikviens Latvijas iedzīvotājs un Latvijas sabiedrība kopumā panāktu dzīves kvalitātes uzlabošanu²².

KPR AP 2021.-2027.gadam nosaka vidēja termiņa stratēģiskos uzstādījumus KPR IAS 2015.-2030.gadam noteikto ilgtermiņa stratēģisko uzstādījumu – vīzijas, stratēģiskā mērķa, ilgtermiņa attīstības prioritāšu īstenošanai. Tās mērķis ir nodrošināt līdzsvarotu un ilgtspējīgu KPR attīstību, sekmējot koordinētu un sabalansētu pasākumu kopuma ieviešanu, kas nodrošina racionālu finanšu līdzekļu izmantošanu un to koncentrēšanu izvirzīto attīstības prioritāšu sasniegšanai²³.

4. Tabula. Vidēja termiņa kopīgo attīstības prioritāšu atbilstība nacionālā un reģionālā līmenī hierarhiski augstākiem plānošanas dokumentiem

Ventspils valstspilsētas un Ventspils novada vidējā termiņa kopīgās attīstības prioritātes	NAP 2027 prioritātes	KPR 2027 prioritātes
Izglītota, radoša, sabiedriski aktīva, sociāli nodrošināta un veselīga sabiedrība	- Stipras ģimenes, veseli un aktīvi cilvēki - Zināšanas un prasmes personības un valsts izaugsmei - Kultūra un sports aktīvai un pilnvērtīgai dzīvei	- Sociālā iekļaušana - Dinamiskas zināšanas - Kultūras potenciāls
Pievilcīga un droša vide dzīvei, darbam un atpūtai	- Kvalitatīva dzīves vide un teritoriju attīstība	- Ilgtspējīga mobilitāte - Zaļa un droša attīstība - Pievilcīga dzīvesvide
Sadarbībā balstīta ekonomiskā vide, kurā tiek realizēta investīciju piesaiste, digitalizācija un viedo tehnoloģiju izmantošana	- Uzņēmumu konkurētspēja un materiālā labklājība	- Izaugsmes ekonomika

Zemāk sniegts izklāsts par Programmas RV saskaņotību ar NAP 2027 un KPR 2027.

5. Tabula. AP rīcības virzienu sasaiste ar NAP 2027 rīcības virzieniem

Nr.	NAP 2027 rīcības virziens	Programmas rīcības virzieni
1	Uz cilvēku centrēta veselības aprūpe	RV6 Kvalitatīva veselības aprūpe
2	Psiholoģiskā un emocionālā labklājība	RV6 Kvalitatīva veselības aprūpe
3	Stipras ģimenes paaudzēs	RV4 Progresīvi sociālie pakalpojumi un sociālā palīdzība
4	Sociālā iekļaušana	RV4 Progresīvi sociālie pakalpojumi un sociālā palīdzība
5	Zinātne sabiedrības attīstībai, tautsaimniecības izaugsmei un drošībai	RV1 Mūsdienīga un pietiekama visu pakāpju izglītība

²² Latvijas Nacionālais attīstības plāns 2021.-2027.gadam, Pārresoru koordinācijas centrs. Pieejams: https://pkc.gov.lv/sites/default/files/inline-files/NAP2027_apstiprin%C4%81ts%20Saeim%C4%81_1.pdf

²³ Kurzemes plānošanas reģiona attīstības programma 2021.-2027.gadam, Kurzemes plānošanas reģions. Pieejama: https://www.kurzemesregions.lv/wp-content/uploads/2021/11/AP_strategiska_dala.pdf

2. Stratēģiskā daļa

Nr.	NAP 2027 rīcības virziens	Programmas rīcības virzieni
6	Kvalitatīva, pieejama, iekļaujoša izglītība	RV1 Mūsdienīga un pietiekama visu pakāpju izglītība
7	Produktivitāte, inovācija un eksports	RV12 Uzņēmējdarbības attīstība
8	Darbs un ienākumi	RV12 Uzņēmējdarbības attīstība
9	Kapitāls un uzņēmējdarbības vide	RV12 Uzņēmējdarbības attīstība RV13 Tūrisma attīstība
10	Daba un vide – “Zaļais kurss”	RV8 Augsta vides kvalitāte
11	Tehnoloģiskā vide un pakalpojumi	RV3 Sabiedrībai tuva un sadarbībā balstīta pārvalde RV9 Ilgtspējīgas transporta infrastruktūras un mobilitātes iespēju attīstība RV10 Ērts, pievilcīgs, inovatīvs publiskās ārtelpas labiekārtojums
12	Līdzsvarota reģionālā attīstība	RV3 Sabiedrībai tuva un sadarbībā balstīta pārvalde
13	Mājoklis	RV7 Kvalitatīvu un komfortablu mājokļu un nekustamā īpašuma attīstība
14	Cilvēku līdzdalība kultūras un sporta aktivitātēs	RV2 Daudzveidīga, intensīva, iedzīvotājus un apmeklētājus saistoša kultūras dzīve
15	Kultūras un sporta devums ilgtspējīgai sabiedrībai	RV2 Daudzveidīga, intensīva, iedzīvotājus un apmeklētājus saistoša kultūras dzīve RV5 Daudzveidīgas sportošanas, aktīvās atpūtas un augstas klases sporta iespējas veselīga dzīvesveida veicināšanai
16	Saliedētība	RV3 Sabiedrībai tuva un sadarbībā balstīta pārvalde RV2 Daudzveidīga, intensīva, iedzīvotājus un apmeklētājus saistoša kultūras dzīve RV5 Daudzveidīgas sportošanas, aktīvās atpūtas un augstas klases sporta iespējas veselīga dzīvesveida veicināšanai
17	Tiesiskums un pārvaldība	RV3 Sabiedrībai tuva un sadarbībā balstīta pārvalde
18	Drošība	RV11 Sabiedriskā kārtība un drošība

6. Tabula. AP rīcības virzienu sasaiste ar KPR 2027 rīcības virzieniem

Nr.	KPR 2027 rīcības virziens	Programmas rīcības virzieni
1.1	Nepārtraukta izglītība inovācijas kapacitātes veicināšanai	RV1 Mūsdienīga un pietiekama visu pakāpju izglītība
1.2	Darbam un dzīvei sabiedrībā nepieciešamās digitālās prasmes	RV1 Mūsdienīga un pietiekama visu pakāpju izglītība
1.3	Kvalitatīvas un uz cilvēku vērstas mūžizglītības pieejamība	RV1 Mūsdienīga un pietiekama visu pakāpju izglītība
1.4	Cilvēkkapitāla attīstība un cilvēkresursu racionāla izmantošana	RV1 Mūsdienīga un pietiekama visu pakāpju izglītība
2.1	Konkurētspējīgas zilās ekonomikas attīstība	RV12 Uzņēmējdarbības attīstība RV13 Tūrisma attīstība
2.2	Zināšanu radišana un uzņēmumu inovācijas kapacitātes veicināšana	RV12 Uzņēmējdarbības attīstība

2. Stratēģiskā daļa

Nr.	KPR 2027 rīcības virziens	Programmas rīcības virzieni
2.3	Zaļais kurss – videi draudzīgas uzņēmējdarbības attīstība	RV12 Uzņēmējdarbības attīstība
2.4	Atbalsta pakalpojumu attīstība Kurzemes uzņēmējiem	RV12 Uzņēmējdarbības attīstība RV13 Tūrisma attīstība
2.5	Uzņēmumu digitālā transformācija	RV12 Uzņēmējdarbības attīstība RV13 Tūrisma attīstība
2.6	Uzņēmējdarbības nepieciešamās infrastruktūras izveide un attīstība	RV12 Uzņēmējdarbības attīstība
2.7	Sabiedrības uzņēmējspējas veicināšana	RV1 Mūsdienīga un pietiekama visu pakāpju izglītība RV12 Uzņēmējdarbības attīstība
3.1	Ilgtermiņīgas un efektīvas enerģijas ražošanas un izmantošanas veidu attīstība	RV8 Augsta vides kvalitāte
3.2	Aprites ekonomikas ieviešana	RV8 Augsta vides kvalitāte
3.3	Zaļās un klimatneitrālas politikas ieviešana	RV8 Augsta vides kvalitāte
3.4	Dabas resursu ilgtspējīga apsaimniekošana	RV8 Augsta vides kvalitāte
3.5	Pielāgošanās klimata pārmaiņām un efektīva reaģētspēja krīzes gadījumos (t.sk. infrastruktūra)	RV8 Augsta vides kvalitāte RV10 Ērts, pievilcīgs, inovatīvs publiskās ārtelpas labiekārtojums
4.1	Attīstības centru un novada nozīmes centru sasniedzamības nodrošināšana	RV9 Ilgtspējīgas transporta infrastruktūras un mobilitātes iespēju attīstība
4.2	Mobilitātes, mikromobilitātes un efektīvas transporta sistēmas attīstība	RV9 Ilgtspējīgas transporta infrastruktūras un mobilitātes iespēju attīstība
4.3	Viedu mobilitātes risinājumu ieviešana reģionā	RV9 Ilgtspējīgas transporta infrastruktūras un mobilitātes iespēju attīstība
5.1	Inovatīvu, pieejamu un efektīvu pakalpojumu nodrošināšana	RV3 Sabiedrībai tuva un sadarbībā balstīta pārvalde
5.2	Atbildīga un vieda infrastruktūras attīstība un apsaimniekošana	RV3 Sabiedrībai tuva un sadarbībā balstīta pārvalde RV10 Ērts, pievilcīgs, inovatīvs publiskās ārtelpas labiekārtojums RV7 Kvalitatīvu un komfortablu mājokļu un nekustamā īpašuma attīstība
5.3	Pārvalde kā palīgs un atbalsts iedzīvotājiem un uzņēmējiem	RV3 Sabiedrībai tuva un sadarbībā balstīta pārvalde
5.4	Integrēta pārvaldība reģiona attīstībai	RV3 Sabiedrībai tuva un sadarbībā balstīta pārvalde
5.5	Kurzeme kā pievilcīga mājvieta	RV7 Kvalitatīvu un komfortablu mājokļu un nekustamā īpašuma attīstība
5.6	Kurzemes tēla veidošana	RV3 Sabiedrībai tuva un sadarbībā balstīta pārvalde
6.1	Sabiedrības veselības aprūpes uzlabošana un veselīga un aktīva dzīves veida veicināšana	RV6 Kvalitatīva veselības aprūpe RV5 Daudzveidīgas sportošanas, aktīvās atpūtas un augstas klases sporta iespējas veselīga dzīvesveida veicināšanai
6.2	Ilgtermiņīgas un sabiedrībā balstītas sociālo pakalpojumu sistēmas ieviešana	RV4 Progresīvi sociālie pakalpojumi un sociālā palīdzība

2. Stratēģiskā daļa

Nr.	KPR 2027 rīcības virziens	Programmas rīcības virzieni
6.3	Vienlīdzīgu iespēju nodrošināšana	RV4 Progresīvi sociālie pakalpojumi un sociālā palīdzība
6.4	Sociālās uzņēmējdarbības veicināšana	RV4 Progresīvi sociālie pakalpojumi un sociālā palīdzība
7.1	Kultūras mantojuma saglabāšana	RV2 Daudzveidīga, intensīva, iedzīvotājus un apmeklētājus saistoša kultūras dzīve RV13 Tūrisma attīstība
7.2	Kurzemes vēsturisko un mūsdienu tradīciju stiprināšana	RV2 Daudzveidīga, intensīva, iedzīvotājus un apmeklētājus saistoša kultūras dzīve RV13 Tūrisma attīstība
7.3	Kultūras jaunievedumu un radošo nozaru attīstība	RV2 Daudzveidīga, intensīva, iedzīvotājus un apmeklētājus saistoša kultūras dzīve RV13 Tūrisma attīstība
7.4	Kultūrtelpu dažādības stiprināšana	RV2 Daudzveidīga, intensīva, iedzīvotājus un apmeklētājus saistoša kultūras dzīve RV13 Tūrisma attīstība
7.5	Kultūras komunikācija	RV2 Daudzveidīga, intensīva, iedzīvotājus un apmeklētājus saistoša kultūras dzīve RV13 Tūrisma attīstība
8.1	Vietas piederības sajūtas stiprināšana	RV2 Daudzveidīga, intensīva, iedzīvotājus un apmeklētājus saistoša kultūras dzīve RV3 Sabiedrībai tuva un sadarbībā balstīta pārvalde RV5 Daudzveidīgas sportošanas, aktīvās atpūtas un augstas klases sporta iespējas veselīga dzīvesveida veicināšanai
8.2	Saliedētas un pilsoniski aktīvas sabiedrības veidošana	RV2 Daudzveidīga, intensīva, iedzīvotājus un apmeklētājus saistoša kultūras dzīve RV3 Sabiedrībai tuva un sadarbībā balstīta pārvalde

2.3.2. Sasaiste ar kaimiņu pašvaldībām

Līdz ar ATR īstenošanu Ventspils valstspilsētas un Ventspils novada kaimiņu pašvaldības ir Talsu novads, Kuldīgas novads un Dienvidkurzemes novads. Izstrādājot Programmu, tika izvērtēti šo pašvaldību vidēja termiņa teritorijas attīstības plānošanas dokumenti, apskatot to vidēja termiņa prioritātes, lai tādā veidā nākotnē būtu iespējams nodrošināt sadarbības stiprināšanu un kopīgu interešu teritoriju attīstību, kā arī pieredzes apmaiņu.

7. Tabula. Talsu novada, Kuldīgas novada un Dienvidkurzemes novadu pašvaldību vidēja termiņa prioritātes

Pašvaldība	Vidēja termiņa prioritātes
Talsu novads (Talsu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2022.-2040.gadam, 1.redakcija ²⁴)	- Pilsoniski aktīva, iekļaujoša, ģimeniska un izglītota kopiena - Radoša, enerģiska un veselīga sabiedrība - Mājoklis, vide un mobilitāte

²⁴ Pieejams: https://geolatvija.lv/geo/tapis#document_18733

2. Stratēģiskā daļa

Pašvaldība	Vidēja termiņa prioritātes
	- Konkurētspējīga un atpazīstama uzņēmējdarbības vide - Efektīva, iedzīvotājiem tuva un klientorientēta pašvaldība
Kuldīgas novads (Kuldīgas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2022.-2046.gadam, 1.redakcija ²⁵)	- Pilsoniski aktīva un iekļaujoša sabiedrība - Pieejami mājokļi un pakalpojumi - Aktīvs, veselīgs dzīvesveids - Gudra pārvaldība - Saglabāta unikālā kultūrtelpa un ainava - Nacionālā un starptautiskā atpazīstamība - Savienotība un mobilitāte - Atbalsts MVU
Dienvidkurzemes novads (mērķi un specializācija noteikti kopīgā attīstības plānošanas dokumentā ar Liepājas valstspilsētu – Liepājas valstspilsētas un Dienvidkurzemes novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2035.gadam ²⁶)	- Zaļa, vieda un sasniedzama Liepāja un Dienvidkurzemes novads - Cilvēkresursu attīstība - Līdzvērtīgi kvalitatīva un radoša vide pilsētu un novada izaugsmei - Atvērta pārvaldība un saikņu nostiprināšana uzņēmējiem, NVO un iedzīvotājiem - Konkurētspējīga, daudzveidīga uzņēmējdarbības vide

²⁵ Pieejams: https://geolativija.lv/geo/tapis#document_19248

²⁶ Pieejams: https://geolativija.lv/geo/tapis#document_19893

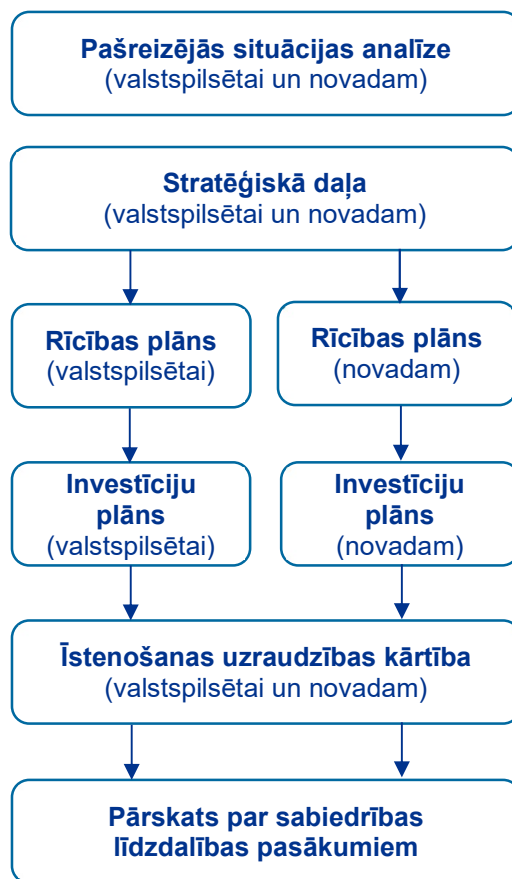
3. Rīcības un investīciju plāns



3. Rīcības un investīciju plāns

Atbilstoši VARAM 2021.gada 11.marta dokumentam "Metodiskie ieteikumi attīstības programmu izstrādei reģionālā un vietējā līmenī" šīs nodaļas saturā iekļaujama šāda informācija:

- Aktivitāšu kopums ne mazāk kā trīs gadu periodam, norādot to sasaisti ar atbildīgajiem izpildītājiem un finanšu resursiem;
- Gan valstspilsētas, gan novada rīcības plānos ietver kopīgās un atšķirīgās darbības;
- Investīciju projektu kopums ne mazāk kā trīs gadu periodam, norādot to sasaisti ar atbildīgajiem izpildītājiem un finanšu resursiem;
- Gan valstspilsētas, gan novada investīciju plānos ietver kopīgos un atšķirīgos investīciju projektus;
- Projekta pamatojums – saistība ar AP noteiktajām vidēja termiņa prioritātēm, rīcības virzieniem un uzdevumiem.



Rīcības plānā 2021.-2027.gadam tiek noteiktas rīcības, kuras īstenojot, pašvaldības virzās uz Stratēģiskajā daļā noteiktajiem uzdevumiem, ilgtermiņa un vidēja termiņa mērķiem.

3. Rīcības un investīciju plāns

Rīcības plānā ir noteikti uzdevumi un pasākumi noteikto rīcības virzienu izpildei, iznākuma rezultatīvie rādītāji (sasniedzamie rezultāti), atbildīgie par pasākumu izpildi, izpildes termiņš vai periods un finanšuresursu avoti.

Rīcības plāns un Investīciju plāns veido ļoti tiešu un ciešu saiti starp attīstības plānošanu un budžeta plānošanu, jo vienā pusē ir attīstības mērķi, rīcības virzieni un uzdevumi, bet otrā pusē – budžets jeb reālie līdzekļi pasākumu, aktivitāšu un projektu īstenošanai, lai izpildītu uzdevumus izvirzīto mērķu sasniegšanai. Investīciju plāna projekti izriet no Rīcības plāna pasākumiem, bet ne vienmēr Rīcības plānapasākums tiek iekļauts budžetā vai seko aktivitātes, kas nav Investīciju plāna projekti.

Rīcības plāns sagatavots, balstoties uz:

- Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas izstrādāto dokumentu “Metodiskie ieteikumi attīstības programmu izstrādei reģionālā un vietējā līmenī” (2021. gada 11.marta redakcija);
- Metodisko materiālu „Sasaistes izveidošana starp teritorijas attīstības plānošanu un budžeta plānošanu vietēja līmenī” (izstrādāts 2015.gadā);
- Valsts kontroles revīzijas ziņojumā “Budžeta plānošana Latvijā – vai esošā pieeja ir efektīva” (izstrādāts 2017. gadā) sniegto informāciju;
- Ventspils pilsētas attīstības programmas 2021.-2027.gadam 1.redakciju (2021.gada augusta aktuālā redakcija);
- Ventspils novada attīstības programmu 2020.-2026.gadam;
- Septiņu tematisko darba grupu sanāksmju rezultātiem, kurās piedalījās pašvaldību nozaru speciālisti, sabiedrības pārstāvji un Kurzemes plānošanas reģiona pārstāvji.

Saskaņā ar šiem materiāliem un veiktajām aktivitātēm, pašvaldības norāda katra budžetā paredzētā attīstības pasākuma sasaisti ar konkrētiem pašvaldības attīstības plānošanas dokumentos noteiktajiem mērķiem. Rīcības plānā ietvertie sasniedzamie rezultāti ir norādīti kvalitatīvi.

Rīcības plānu pašvaldības var aktualizēt ne retāk kā reizi gadā, ņemot vērā tā īstenošanas virzību un kārtējā gada apstiprināto budžetu, nemainot Attīstības programmas Stratēģisko daļu. Sasniedzamie rezultāti precizējami, aktualizējot Rīcības plānu. Tāpēc rīcības un investīciju plāni ir iekļauti attīstības programmā kā atsevišķi sējumi.

Sazinieties ar mums

Kristaps Kovaļevskis

Projektu vadītājs, Vadības konsultācijas

T +371 28 447 273

E kkovaljevskis@kpmg.com

Evija Šturca

Partnere, Konsultāciju pakalpojumi

T +371 29 479 747

E esturca@kpmg.com

Atsevišķus vai visus šajā dokumentā aprakstītos pakalpojumus varēt nebūt atļauts sniegt KPMG revīzijas klientiem un to saistītām pusēm.

www.kpmg.com/lv

© 2022 KPMG Baltics SIA, Latvijā reģistrēta sabiedrība ar ierobežotu atbildību un KPMG neatkarīga dalībfirmas, kuras saistītas ar Apvienotajā Karalistē reģistrētu privātu garantiju sabiedrību "KPMG International Limited", globālās organizācijas dalībfirmas. Visas tiesības aizsargātas.

Šajā dokumentā apkopotā informācija ir vispārīga un nav paredzēta kādas konkrētas fiziskas vai juridiskas personas situācijas apskatam. Lai arī mūsu mērķis ir sniegt precīzu un savlaicīgu informāciju, nav iespējams garantēt, ka informācijas saņemšanas brīdī tā vēl arvien būs precīza vai ka tā būs precīza nākotnē. Nevienam savā rīcībā nevajadzētu paļauties uz šo informāciju bez atbilstošas profesionālas konsultācijas, rūpīgi izpētot konkrēto situāciju.

KPMG nosaukums un logo ir preču zīmes, kuras KPMG globālās organizācijas neatkarīgās dalībfirmas izmanto saskaņā ar licences noteikumiem.